

Eteläisten kaupunginosien aluesuunnitelma

Eira • Kaartinkaupunki • Kaivopuisto • Punavuori • Ullanlinna

Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisut 2009:2 / Katu- ja puisto-osasto

Julkaisija: Helsingin kaupungin rakennusvirasto
Teksti: Jussi Luomanen, Ermo Mattila, Toni Haapakoski sekä Sito Oy:n ryhmä
Taitto: Maria Haikala, FCG Planeko Oy
Kartta-aineistot: Kaupunkimittausosasto, Helsinki
(013/2009)
ISBN: 978-952-223-369-1
ISSN: 1238-9579
Painosmäärä: 100 kpl
Paino: Kopio Niini Oy, 2009

ETELÄISTEN KAUPUNGINOSIEN ALUESUUNNITELMA

Eira • Kaartinkaupunki • Kaivopuisto • Punavuori • Ullanlinna

OMRÅDESPLAN FÖR DE SÖDRA STADSDELARNA

Brunnsparken • Eira • Gardesstaden • Rödbergen • Ulrikasborg

Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisuja 2009:2 / Katu- ja puisto-osasto

ISBN 978-952-223-369-1

2009

SISÄLLYSLUETTELO

TIIVISTELMÄ.....	3
RESUMÉ.....	5
1 LÄHTÖTIEDOT.....	7
1.1 SUUNNITTELUALUEEN RAJAUS.....	7
1.2 KAUPUNKIKUVAN JA ARVOKOHTEIDEN ANALYYSI.....	9
1.2.1 MAISEMALLISET LÄHTÖKOHDAT.....	9
1.2.2 VIHERALUEET.....	11
1.2.3 KADUT.....	15
1.2.4 VÄESTÖ.....	17
1.3 KUNTO- JA TARVEKARTOITUS.....	18
2 KATUJEN JA VIHERALUEIDEN NYKYTILAN KUVAUS.....	25
2.1 KUNTOKARTOITUKSEN TULOKSET.....	25
2.2 YLEISKUVAUS HAVAITUISTA PUUTTEISTA, KADUT.....	25
2.3 YLEISKUVAUS HAVAITUISTA PUUTTEISTA, PUISTOT JA MUUT VIHERALUEET.....	28
3 PUISTOT.....	31
3.1 ALUEKOHTAISET TAVOITTEET JA OHJEET.....	31
3.1.1 YLEISIÄ KEHITYSTAVOITTEITA.....	31
3.1.2 KADUT.....	32
3.1.3 KATUVIHREÄ.....	33
3.1.4 PUISTOT JA MUUT VIHERALUEET.....	34
3.2 KOHTEIDEN PRIORISOINTI.....	39
4 KOHDEKOHTAISET OHJEET.....	41
4.1 KADUT.....	41
4.2 RAKENNETUT PUISTOT JA REITIT.....	45
5 KUSTANNUKSET.....	50
5.1 KADUT.....	50
5.2 PUISTOT.....	50
KATUJEN TOIMENPIDETAULUKKO, SUUNNITTELUKAUSI 2008–2012.....	53
TOIMENPIDETAULUKKO: PUISTOT JA MUUT VIHERALUEET.....	58

TIIVISTELMÄ

Työn tavoitteet ja menetelmät

Aluesuunnitelman tavoitteena oli kartoittaa kaikki rakennusviraston katu- ja puisto-osaston hoidossa ja vastuulla olevat yleiset alueet eli kadut, aukiot, torit ja viheralueet. Näistä kohteista selvitettiin kehittämisen, peruskorjauksen ja hoidon tarpeet. Tämän jälkeen ne luokiteltiin toimenpiteiden osalta kiireellisyysjärjestykseen. Kuntokartoituksen ja -luokituksen teki Sito Oy.

Puutteet turvallisuudessa aiheuttivat aina kohteen nostamisen toimenpide-listalle. Toimenpiteet ajoitettiin katualueilla pääasiassa seuraavien viiden vuoden ja viheralueilla seuraavan kymmenen vuoden ajalle. Aluesuunnitelmas-sa määriteltiin myös ohjeellisesti suunnitelma-alueella käytettävät materiaalit sekä varuste- ja kalustetyypit pääpiirteissään.

Suunnitelman laatiminen ja osallistuminen

Suunnitelma on laadittu vuorovaikutteisesti katu- ja puisto-osaston, muiden hallintokuntien ja eri sidosryhmien kanssa. Jussi Luomanen, Ermo Mattila ja Toni Haapakoski vastasivat työstä katu- ja puisto-osastolla. Sito Oy:ssä työhön osallistuivat Taina Rantanen, Tanja Pesonen, Jouko Waris ja Ulla-Kirsti Junttila.

Esteettömyyskartoitus tehtiin vuonna 2005. Sen suositukset ovat osaltaan ohjanneet tämän suunnitelman laadintaa.

Suunnitelmaa varten tehtiin internetissä kysely, jonka vastausten määrä jäi heikoksi. Kyselyn ainoana johtopäätöksenä voi todeta Kaivopuiston nousevan ylitse muiden kohteiden mitattuna vastausten määrässä. Työn edetessä asukkaiden toiveita on kuultu sekä erillisissä asukasyhdistyksille suunnatuissa tapaamisissa että asukastilaisuudessa, joka pidettiin 1.11.2007 kuntokartoitusten valmistuttua. Tilaisuudesta ilmoitettiin lehdissä ja rakennusviraston www-sivuilla, ja siihen otti osaa noin 75 henkilöä. Tilaisuudessa keskusteltiin

vilkkaasti ja siellä esiteltyä katujen ja puistojen kunnostustoimenpiteiden priorisointijärjestystä pidettiin oikeana.

Suunnittelumateriaali oli esillä rakennusviraston asiakaspalvelupisteessä kahden viikon ajan marraskuussa 2007. Asukkaat antoivat suunnitelmasta myös kirjallista palautetta.

Suunnitelman sisältö

Iso Roobertinkatu nousi alueen kiireellisemmäksi korjausta vaativaksi katukohteeksi. Iso Roobertinkadun luonne alueen keskeisimpänä kävelykatuna ja sen voimakkaasti heikentynyt kunto nousi esille niin asukaskyselyssä kuin työn yhteydessä teetetystä kunto- ja tarvekartoituksessa. Katu- ja puisto-osasto on saanut paljon yhteydenottoja kadun toimimattomuudesta nykyisellään kävelykatuna ja huonosta kunnosta. Ennen kohteen suunnittelun aloittamista tulee selvittää, mitkä edellytykset kadulla on toimia kävelykatuna. Tämän lisäksi alueella perusparannusta vaativiksi kohteiksi nousivat Sepänkadun ja Tehtaankadun risteuksen aukio ja liittymäalueet, Merimiehenkatu välillä Laivurinrinne - Fredrikinkatu sekä Albertinkatu.

Johanneksen puisto nousi esille sekä kuntokartoituksessa että asukaspalautteessa. Puistossa on muureja ja portaita, jotka vaativat kunnostusta. Samoin leikkipaikka vaatii uudelleen suunnittelua. Jotta Rehbinderintien varren puiston kunto kohenisi, täytyy niiden elinolosuhteita parantaa. Kohta on myös kaupunkikuvallisesti merkittävä Pietarinkadulta sinne avautuvan näkymän vuoksi. Helsinginniemen puiston rakenteiden kunnostus sekä puiston tilarakenteen ja toimintojen järjestäminen vaatii suunnittelua. Puisto nousi esille myös asukaspalautteen kautta.

Yleisiä kehittämistavoitteita ovat kattovesien hallittu johtaminen katualueella, puistokäytävien pinnoitteet, suojateiden pintamateriaali, katujen poikkileikkausmuodon korjaaminen, koko alueen yleisten alueiden jätehuolto sekä eräiden runsaampaa ja spesifisempää hoitoa tarvitsevien istutustyyppien ohjeistus.

Suunnitelman hyväksyminen

Katu- ja puisto-osaston johtoryhmä hyväksyi suunnitelman linjaukset, painotukset ja kustannusarvion 2.9.2008. Yleisten töiden lautakunta hyväksyi suunnitelman 9.10.2008 ohjeellisena noudatettavaksi.

RESUMÉ

Arbetsmål och arbetsmetoder

Syftet med områdesplanen var att kartlägga samtliga allmänna områden, dvs. gator, öppna platser, torg och grönområden som byggnadskontorets gatu- och parkavdelning sköter eller svarar för. För dessa områden utreddes behoven av utveckling, ombyggnad och skötsel. Efter detta klassificerades de ifråga om åtgärdernas skyndsamhetsordning. På gatu- och parkavdelningens beställning utförde Sito Oy en konditionskartläggning och konditionsklassificering.

Brister i säkerheten ledde alltid till att objektet togs upp på åtgärdslistan. Tidpunkten för åtgärder på gatuområden förlades huvudsakligen alltid till de kommande fem åren och på grönområden till en period under de kommande tio åren. I områdesplanen fastställdes också riktlinjer för de material som används på planområdet samt typ av utrustning och inventarier i huvuddrag.

Planering och deltagande

Planeringen har skett interaktivt mellan gatu- och parkavdelningen, andra förvaltningsnämnder och olika intressegrupper. På gatu- och parkavdelningen svarade Jussi Luomanen, Ermo Mattila och Toni Haapakoski för arbetet. Från Sito Oy deltog Taina Rantanen, Tanja Pesonen, Jouko Waris och Ulla-Kirsti Junttila i arbetet.

Kartläggningen av tillgängligheten i de södra stadsdelarna utfördes 2005. Rekommendationerna i kartläggningen har för sin del styrt denna planering. För att få utgångsdata för områdesplanen utfördes en enkät via internet, men antalet svar blev lågt. Den enda slutsats man kunde dra av enkäten var att Brunnsparken överträffar de andra i antalet svar. Medan arbetet framskred har man lyssnat till invånarnas önskemål både vid separata möten för invånarföreningar och vid ett invånarmöte som hölls i I.I.2007 efter det

att konditionskartläggningen färdigställts. I tidningar och på byggnadskontorets webbplats informerades om mötet och cirka 75 personer deltog på det. Under mötet förekom livlig diskussion och den prioritetsordning för renoveringsåtgärder för gator och parker som presenterades under mötet ansågs vara den rätta.

Planeringsmaterialet var framlagt under två veckor i november 2007 på byggnadskontorets kundbetjäningställe. Invånarna gav också skriftlig respons på planen.

Innehållet i planen

Stora Robertsgatan blev i området det gatuobjekt som i mest brådskande ordning behöver reparation. Stora Robertsgatan anses vara den viktigaste gågatan i området och att dess skick har kraftigt försämrats framgick såväl av invånarenkäten som av konditions- och behovskartläggningen som utfördes i anslutning till arbetet. Gatu- och parkavdelningen har ofta kontaktats för att gatan för närvarande inte fungerar som en gågata och för att den är i dåligt skick. Innan objektet börjar planeras ska en utredning göras om gatans förutsättningar att fungera som gågata. Andra ställen i det området som kräver en grundlig renovering är den öppna platsen i korsningen av Smedsgatan och Fabriksgatan och anslutande områden, Sjömansgatan på sträckan mellan Skepparebrinken och Fredriksgatan samt Albertsgatan.

Av grönområden nämns Johannesparken både i konditionskartläggningen och i invånarenkäten. Murarna och trapporna i parken kräver restaurering, lekplatsen eventuellt en ny planering. Även restaureringen av strukturerna i Helsingensparken, dess form och funktioner kräver planering. Parkerna nämndes också i invånarenkäten. Växtförhållandena för de träd som finns längs Rehbindervägen måste också förbättras så att den också stadsbildsmässigt viktiga vyn från Petersgatan kan bevaras.

Allmänna utvecklingsmål är en kontrollerad styrning av takvatten på gatuumråden, beläggningar på parkgångar, ytmaterial på övergångsställen, reparation av gatornas tvärsnittsformer, sophantering på allmänna områden för hela området del samt rikligare och mer specificerade anvisningar för planteringsområden som är i behov av vård.

Godkännande av planen

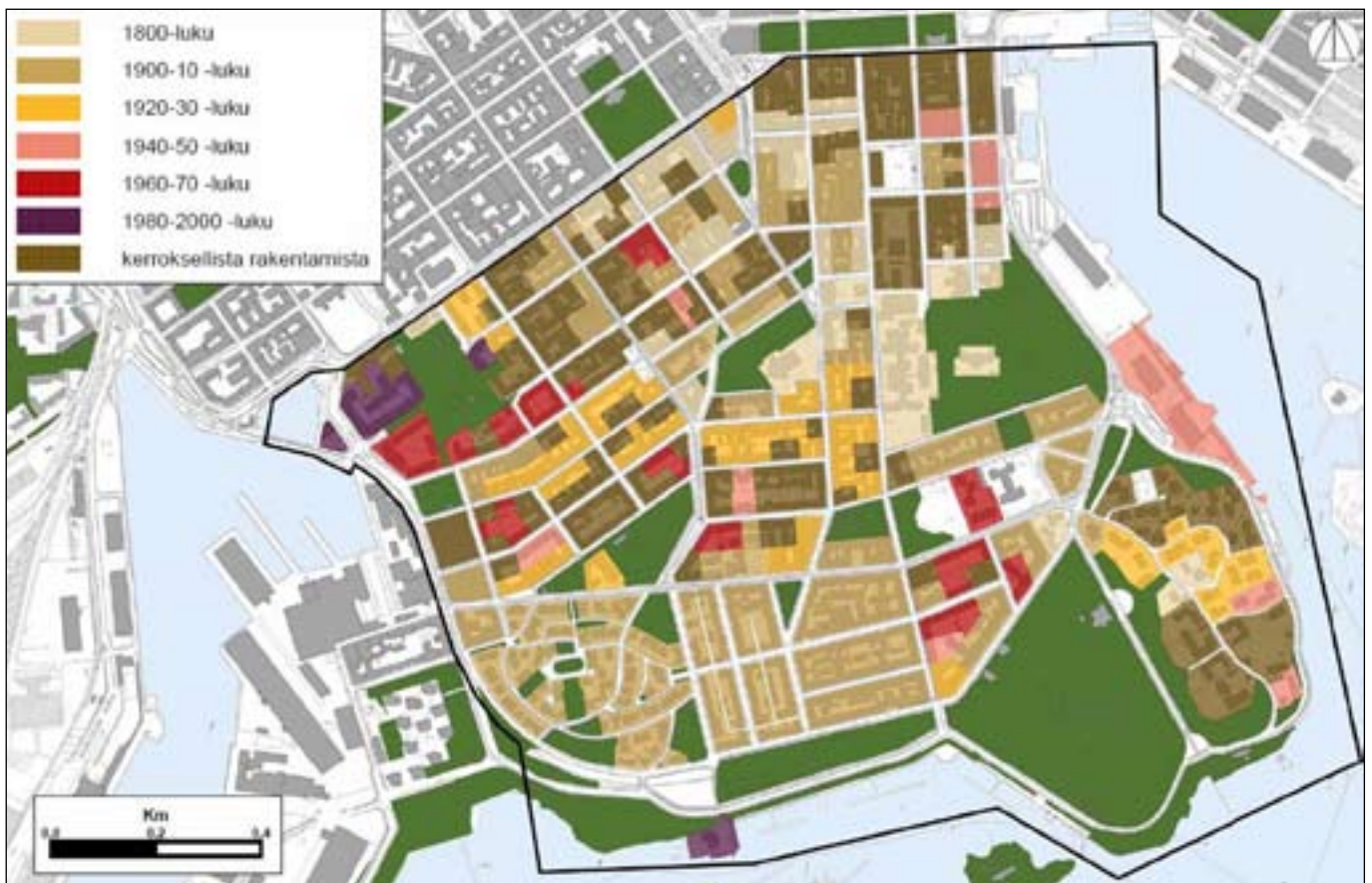
Gatu- och parkavdelningens ledningsgrupp godkände planens riktlinjer, betoningar och kostnadskalkyl 2.9.2008. Nämnden för allmänna arbeten godkände 9.10.2008 att riktlinjerna i planen ska följas.

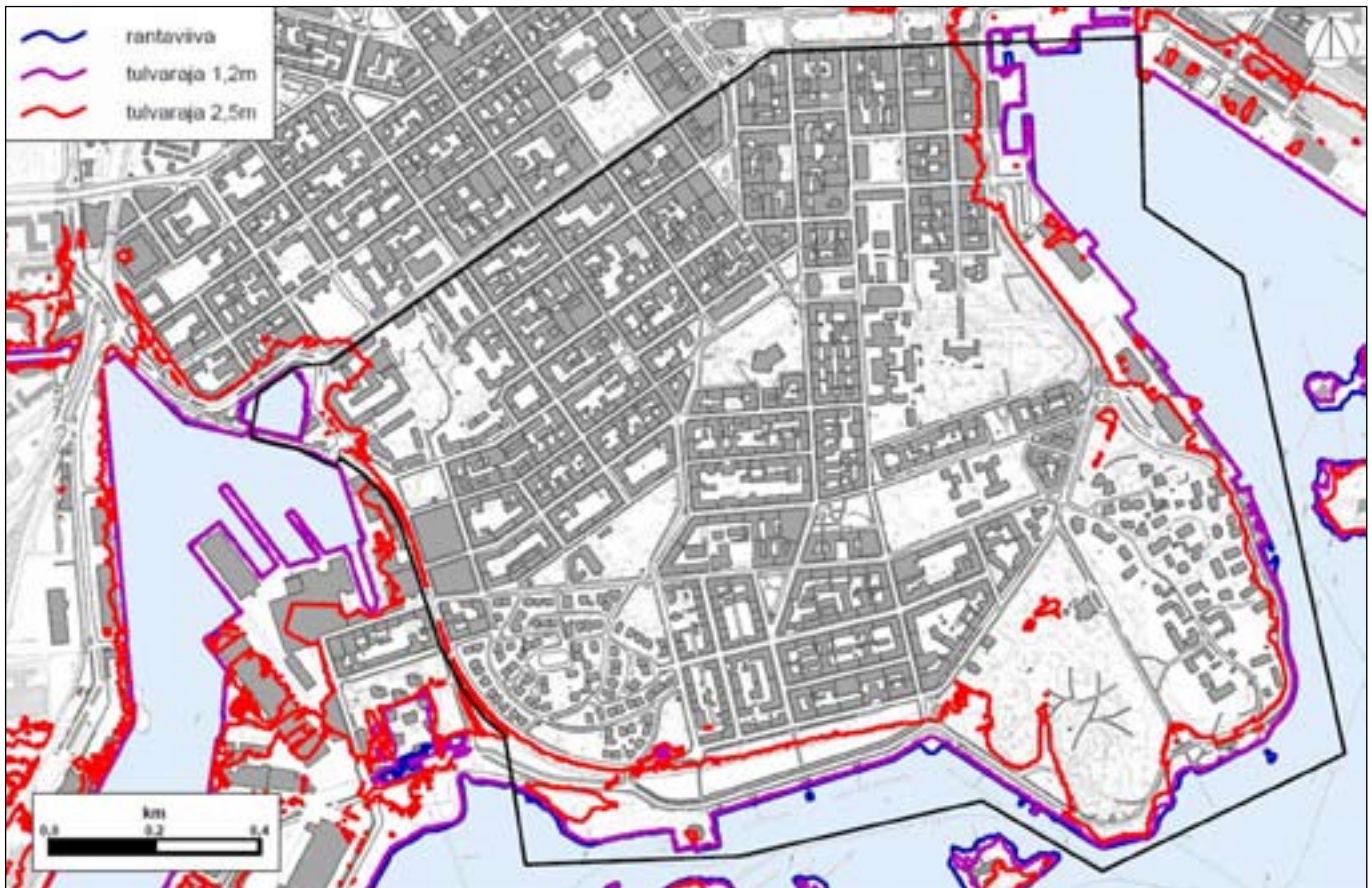
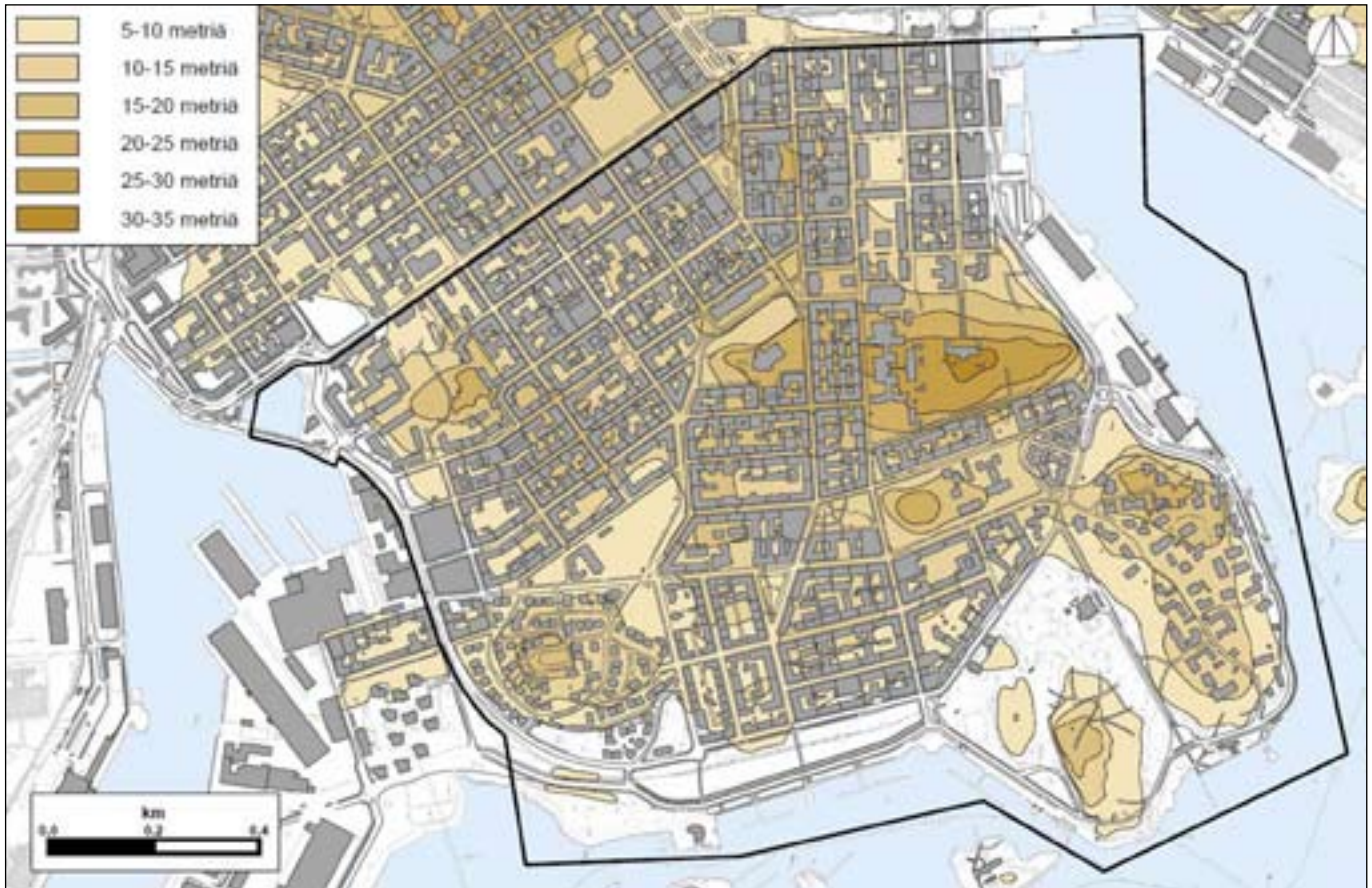
I LÄHTÖTIEDOT

I.1 Suunnittelalueen rajaus

Suunnitelma-alue sijaitsee Etelä-Helsingissä käsittäen kaupunginosat Eira (nro 6), Kaartinkaupunki (nro 3), Kaivopuisto (nro 9), Punavuori (nro 5) ja Ullanlinna (nro 7). Suunnittelualan katujen yhteenlaskettu pituus on noin 27,9 kilometriä, jalkakäytäviä ja kevyen liikenteen reittejä on noin 55,7 kilometriä. Puistojen ja viheralueiden yhteenlaskettu pinta-ala on noin 54,3 hehtaaria. Viheralueita on hieman vajaat 26 m² jokaista alueella asuvaa kohden.

Kartta 1 Suunnittelalueen rakentamisvaiheet

Suunnitelma-alue on eteläistä kantakaupunkia, jonka rakennuskanta ulottuu aina 1800-luvun alkupuolelta viimeisiin vuosiin asti. Suurin osa rakennuksista on rakennettu 1900-luvulla.

I.2 Kaupunkikuvan ja arvokohteiden analyysi

I.2.1 Maisemalliset lähtökohdat

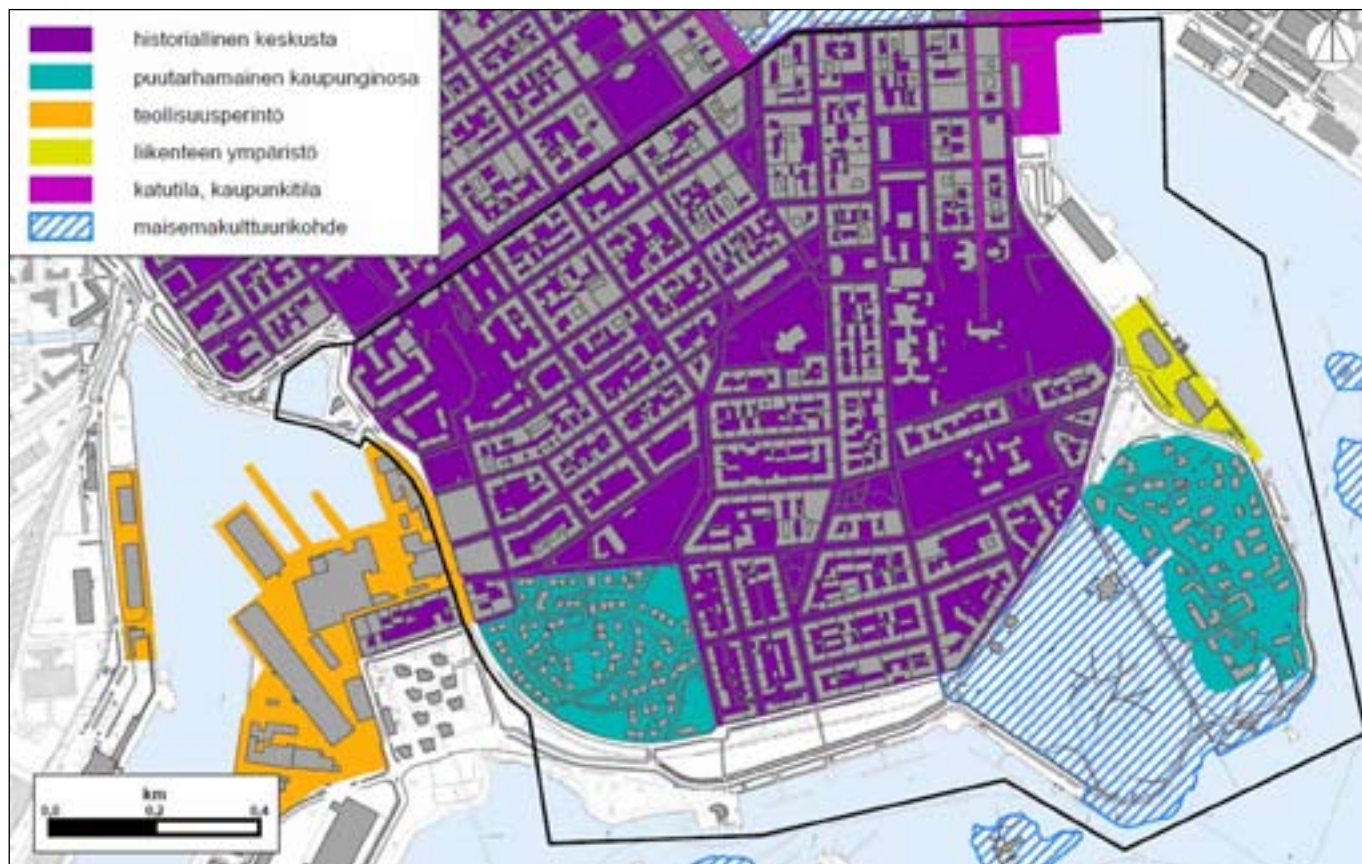
Suunnitelma-alueen maiseman peruslähtökohdat ovat läheinen meri, ihmisen toimintojen muokkaamat rantavyöhykkeet sekä vaihteleva topografia, joka ilmenee mäkien ja laaksopainanteiden vaihteluna.

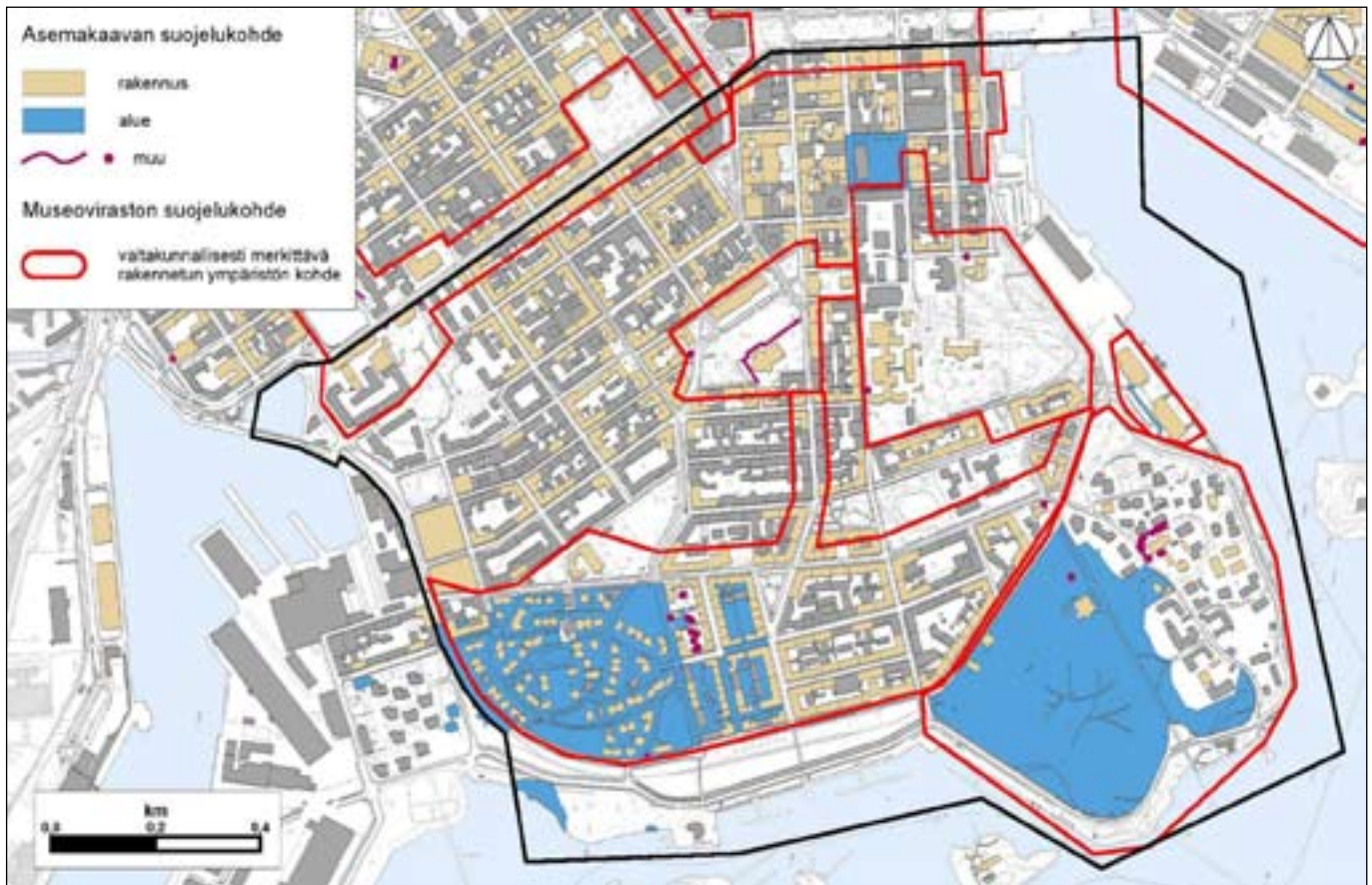
Alueen erityispiirre on avokalliot. Kallioperä on useassa kohtaa hyvin lähellä maanpintaa tai näkyvässä. Useissa puistoissa on vaihteleva topografia, esimerkiksi Kaivopuistossa, Johanneksen puistossa, Neitsytpuistossa ja Tähtitornin vuorella. Korkeimmat kohdat, jotka ovat avokallioita, sijaitsevat näissä paikoissa. Myös Eiran puutarhakaupunginosan keskellä oleva Engelin aukio on kaupunginosan korkeimmalla kohdalla. Topografian vaihtelu näkyy myös joidenkin, lähinnä pohjois-eteläsuuntaisten, katujen mäkinä. Tästä esimerkkinä ovat Kasarmikatu ja Korkeavuorenkatu.

Viereisellä sivulla ylhäällä:
Kartta 2 Topografia

Viereisellä sivulla alhaalla:
Kartta 3 Tulvalle alttiit alueet

Alla:
Kartta 4 Miljötyypit (Tiedot Helsingin yleiskaava 2002:sta)

Viereisellä sivulla ylhäällä:

Kartta 5 Asemakaavalla ja Museoviraston päätöksellä suojellut kohteet (Tiedot Helsingin kaupungin asemakaavoista ja Museoviraston rekisteristä: "Valtakunnallisesti merkittävät rakennetun ympäristön kohteet")

Viereisellä sivulla alhaalla:

Kartta 6 Maisemakulttuurikohteet (Tiedot Helsingin kaupungin yleiskaava 2002:sta)

Maaperä on talojen, katujen ja puistojen rakentamisen sekä niihin liittyvien täyttöjen myötä muuttunut.

1.2.2 Viheralueet

Suurimmat, yhtenäiset viheralueet ovat Merisatamanrannan puistojen ja Kaivopuiston muodostama kokonaisuus. Sekä Tähtitornin vuori että Sinebrychoffin puisto ovat vanhoja, laajahkoja ja perinteisiä puistoja.

Alueella on useita pieniä puistoja ja puistikoita, jotka ollessaan toimivia ja kunnossa parantavat huomattavasti asumisviihtyisyyttä.

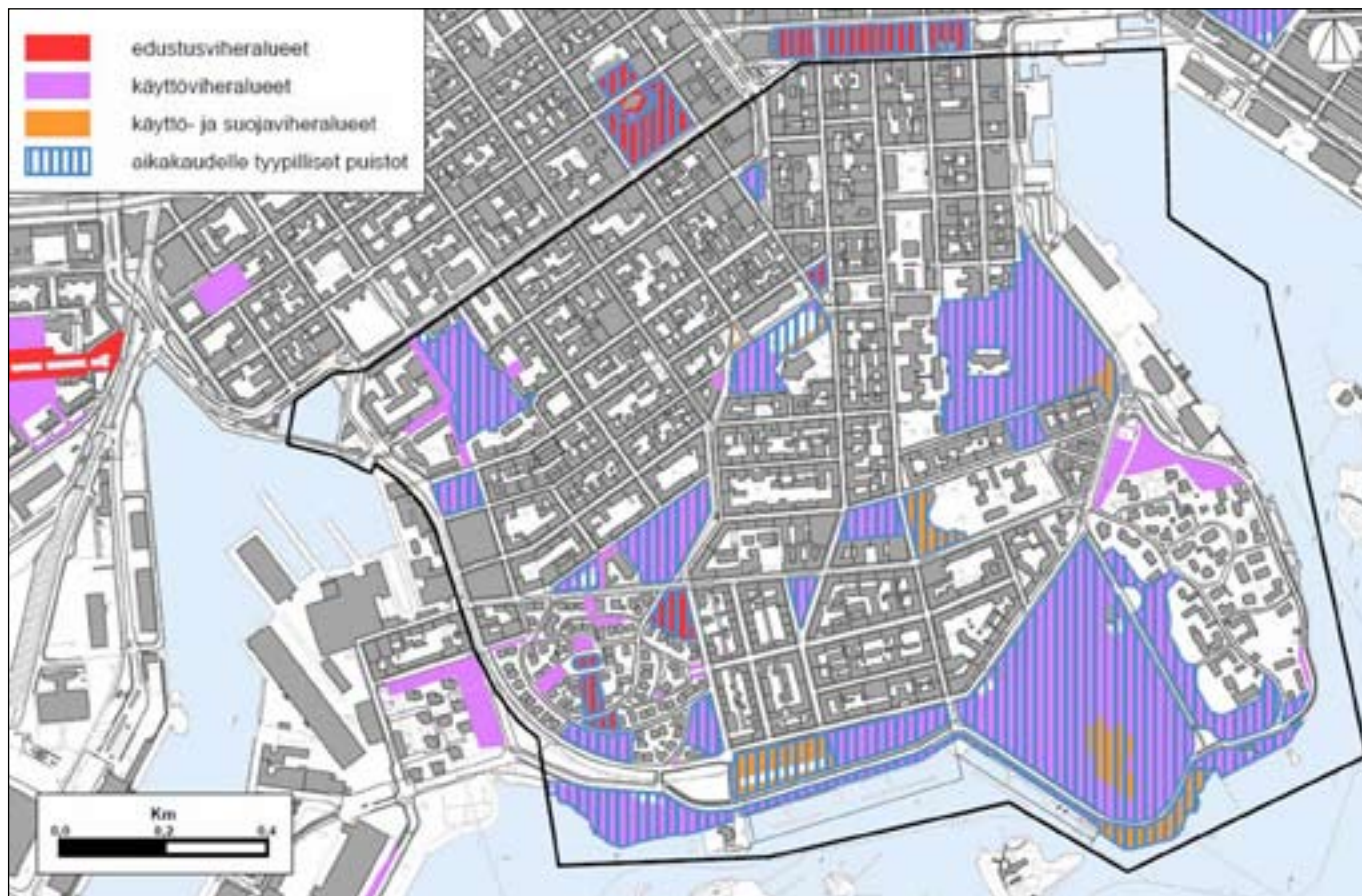
Vanhinta puistokerrostumaa 1800-luvun puolivälistä edustavat esimerkiksi Kaivopuisto, joka oli alun perin kylpylän puisto, sekä Sinebrychoffin puisto. Tämä puisto oli aikaisemmin yksityinen, panimosuvun hallussa ollut muoto- ja maisemapuutarha, joka oli avoinna tiettyinä aikoina myös kaupunkilaisille. Lähes kaikki muut suunnittelualueen puistot on perustettu 1800-luvun lopussa tai 1900-luvun alussa. Tämän vuoksi niiden asemakaavamerkinnät voivat olla puutteellisia. Osalla puistoista on huomattavaa puisto- ja puutarhahistoriallista tai taiteellista merkitystä. Museovirasto on luokitellut osan puistoista yhdessä muun ympäristön ja rakennusten kanssa kuuluvaksi valtakunnallisesti merkittäviksi rakennetun ympäristön kohteiksi.

Puistojen historiallisesta ja kaupunkivallisesta merkityksestä löytyy tietoja useista eri selvityksistä.

Useat puistot ovat syntyneet topografialtaan vaikeisiin maastonpaikkoihin, jonne ei aikoinaan ollut helppoa tai mahdollista rakentaa. Niinpä monen puiston tunnusmerkkinä ovat aikoinaan hankalina rakennuspaikkoina pidetyt avokalliot.

Suunnittelualueen nykyiset hoitoluokat

Alueen kaikki viheralueet on hoitoluokitettu katu- ja puisto-osaston käyttämän tavan mukaan Kaupunginpuutarhuren Seuran hoitoluokituksen mukaisesti. Valtaosa puistoista kuuluu A2-hoitoluokkaan, mikä on hoitotoiminen ja -menetelmien osalta oikea hoitoluokka. Monet puistot tarvitsisivat kuitenkin tiheämmin tapahtuvia hoidon toimenpiteitä kuin mihin on mahdollista nykyisillä resursseilla. Puistojen hoitoluokkia ei tarvitse tarkistaa kuin parissa pinta-alaltaan pienessä kohteessa.

Viheralueiden palvelut

Puistoissa on useita pieniä leikkipaikkoja, joista osa liian pieninä ja varustuksiltaan hyvin puutteellisina ei enää palvele asukkaita. Suunnittelualueella on mahdollista yhdistää joitakin näistä leikkipaikoista järkevästi ja paremmin leikkikäyttöä palveleviksi. Sekä alueen yksityiset että kaupungin sosiaaliviraston päiväkodit käyttävät ulkoiluun ja leikkiin lähes kaikkia puistojen leikkipaikkoja. Peli- ja luistinkenttien määrä on sopiva.

Kasvillisuus ja kaupunkiluonto

Monista puistoista on tehty eri aikoina kasvillisuusselvityksiä ja -inventointeja. Esimerkiksi puistokohtaisten hoito- ja kehittämissuunnitelmien avulla tullaan ottamaan huomioon monien harvinaisempien kasvilajien, erityisesti koristepuiden ja -pensaiden, tarvitsemää erikoishoitoa ja mahdollinen suojelutarve.

Viereisellä sivulla ylhäällä:

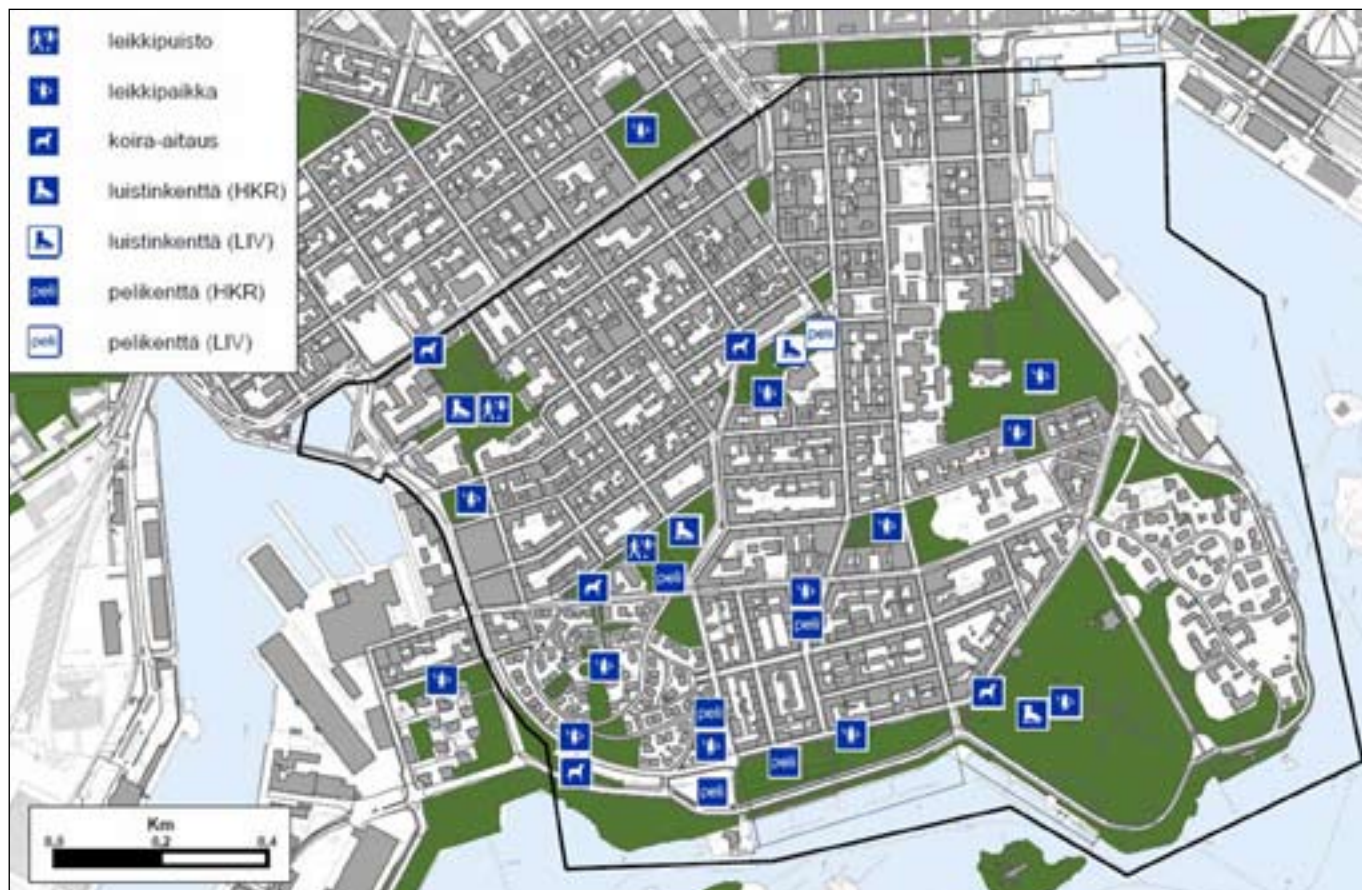
Kartta 7 Viheralueiden hoitoluokat 2007

Viereisellä sivulla alhaalla:

Kartta 8 Virkistysreittien talvikunnossapito

Alla:

Kartta 9 Palvelut viheralueilla

Alueen puistoissa on paljon istutettua puuvartista ja osin myös ruohovartis-
ta kasvillisuutta, joka on tyypillistä vanhoille helsinkiläisille puistoille. Joista-
kin puistoista on tehty kasvillisuusinventointi. Tämä kulttuurikasvilajisto on
omalta osaltaan arvokas lisä osana niin kutsuttua kaupunkiluontoa. Tässä
yhteydessä on huomattava, että tämä kaupunkiluonto vaatii hoitotoimia,
uudistamista ja ylläpitoa, jotta sen merkitys ja arvo säilyisi.

Suunnitelma-alueen luonnonmuistomerkit ovat lähinnä kallioperään liittyviä:
erikoisia kivilajeja tai muita muodostumia, kuten hiidenkirnuja. Ursininkallion
rannassa kasvaa suojeltu puumainen tyrni, joka on alun perin sinne istutettu.
Helsingin ympäristökeskus on luokitellut sekä Kaivopuiston että Tähtitornin
vuoren linnustokohteeksi, joita muuttolinnut käyttävät muutonaikaisina le-
vähdyspaikkoina.

Kartta 10 Viheralueita tarvitsevat palvelut

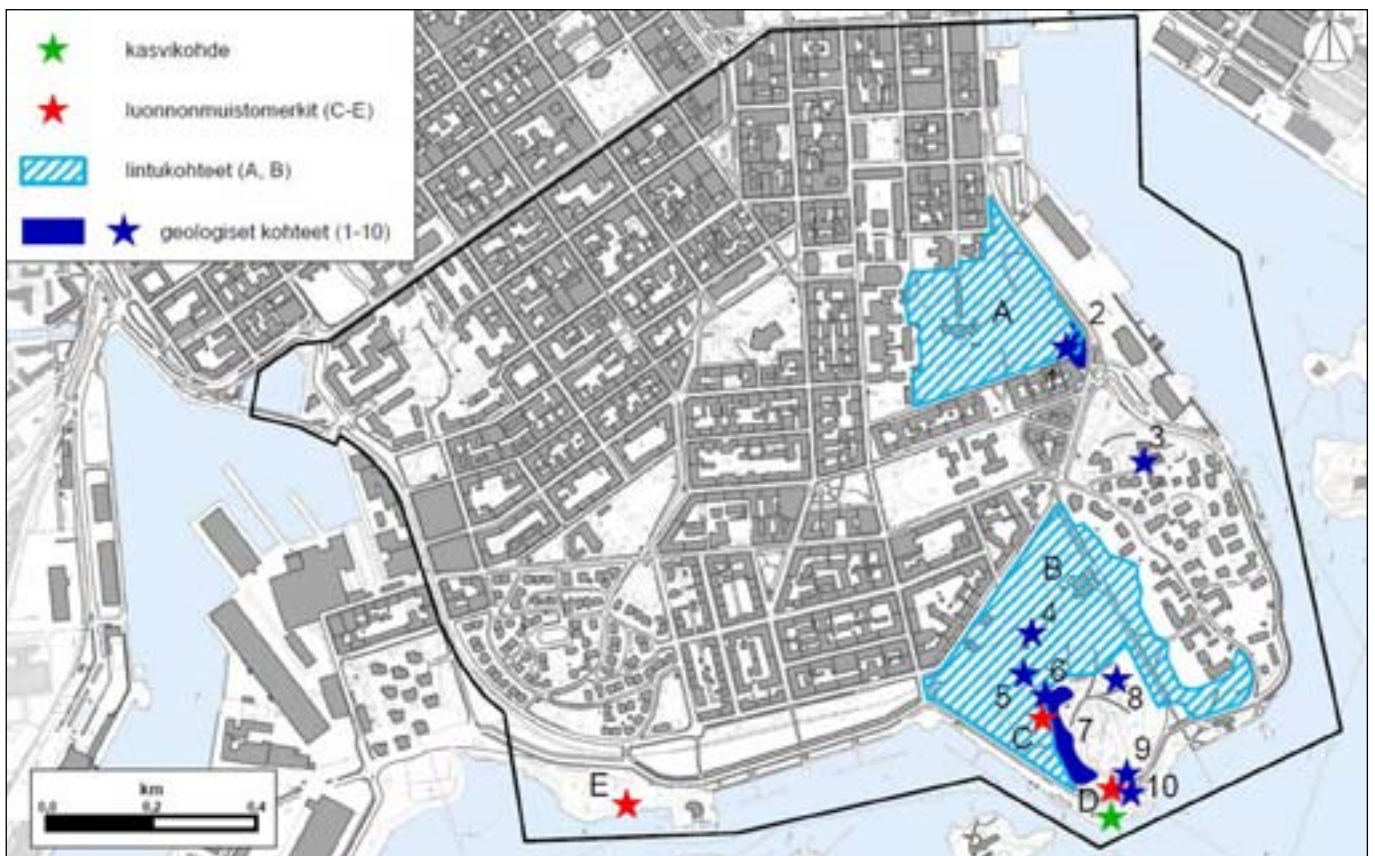
1.2.3 Kadut

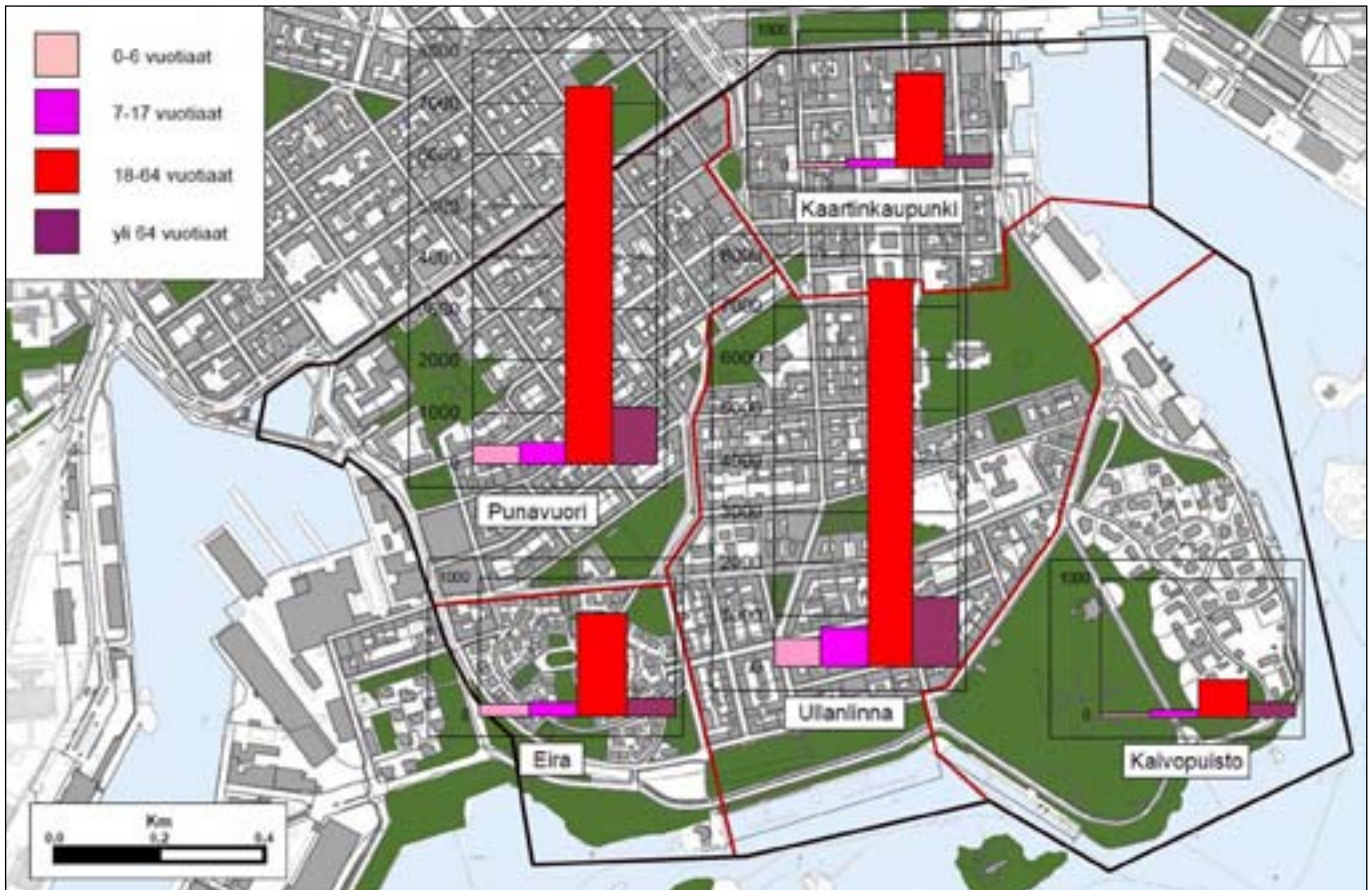
Kaartinkaupungissa, Punavuoressa ja Ullanlinnassa kadut ovat suorja ja ruutukaavan ratkaisuihin perustuvia. Eirassa ja Kaivopuistossa kadut ovat puutarhakaupungin idean mukaisesti mutkittelevia, vapaammin maaston muotoja seuraavia. Suunnitelma-alueen kaduista suurin osa on joko kokooja- tai tonttikatuja, Uudenmaakatu on luokiteltu pääkaduksi. Alueen katuluokitus perustuu liikenne- ja katusuunnitelmiin, kunnossapitoluokitus on esitetty seuraavalla kartalla.

Katujen pintamateriaalina on useimmiten asfaltti. Osa kadun pinnoitteista on luonnonkiveä tai betonikiveä. Kaikki torit ja aukiot ovat joko betoni- tai luonnonkivipintaisia. Luonnonkiveyksien käyttöä näillä alueilla on ohjannut rakennusviraston katuosaston tekemä Kivi Helsingissä -julkaisu.

Vuodelta 1936 olevassa kartassa noin puolet alueen kaduista on asfaltti- ja puolet nupukivipintaisia. Osa kaduista oli tuolloin kenttäkivettyjä tai ne oli pinnoitettu asfalttimakadamilla, kuten Eiran kadut. Kaivopuiston Iso Puistotie oli sepelipintainen. Useat aukioista olivat joko tasattuja tai kenttäkivettyjä, esimerkiksi Kasarmitori oli muutoin kenttäkivetty, mutta kulkureitit olivat nupukivettyjä.

Kartta 11 Arvokkaat luontokohteet (Tiedot Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmästä)

1.2.4 Väestö

Suunnittelualueella asuu noin 21 000 henkeä, joista noin 3 700 on ruotsinkielisiä. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan alueen väkimäärä pienenee hieman seuraavien kymmenen vuoden aikana. Tämä muutos ei ole merkittävä viheralueiden tai katujen käytön kannalta. Tapahtuipa sitten tulevaisuudessa mitä tahansa, alueen väestön ikäjakauma noudattelee nykyisiä linjoja. Suunnittelualueita voisi kutsua väestön ikärakenteen osalta vakiintuneeksi. Poikkeuksen tähän tekee 0–7-vuotiaiden lasten määrän kasvu, mikä omalta osaltaan vaikuttaa alueen leikkipalveluiden käyttöön. Alueen leikkipaikkaverkosto on nykyisellään kattava. Leikkipaikkojen välineet ovat kovalla kuluksella, joten niiden entistä tiheämpi uusiminen on tarpeen. Sosiaalivirasto vastaa leikkipuistojen kehittämisestä.

Viheralueita tarvitsevia palveluita kuvaavassa kartassa ovat mukana sosiaaliviraston päiväkodit. Kouluista mukana ovat peruskoulut ja lukiot. Tämän lisäksi alueella toimii myös yksityisiä päiväkoteja ja kouluja.

Kaivopuisto on alueen suosituin puisto, jossa myös ulkoilee paljon senioreita. Sen takia puiston penkkien lukumäärää pitää lisätä. Vastaavasti Ensipuitikkoon harkitaan sijoitettavaksi kaikenikäisille sopivia kuntoiluvälineitä sekä keinoja.

Viereisellä sivulla ylhäällä:

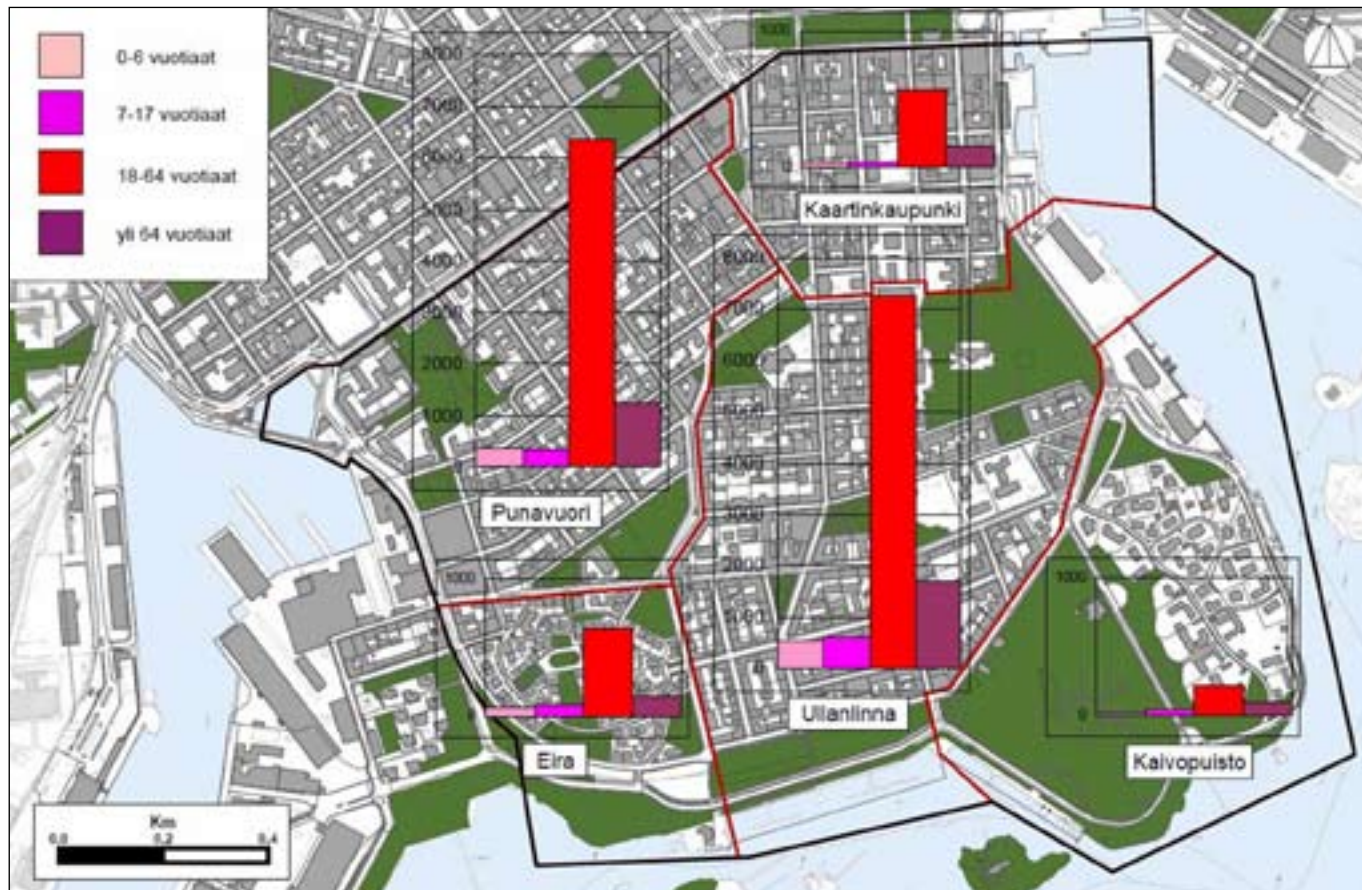
Kartta 12 Katualueiden kunnossapitoluokitus

Viereisellä sivulla alhaalla:

Kartta 13 Väestön ikäjakauma suunnittelualueella

Alla:

Kartta 14 Väestöennuste vuodelle 2016

1.3 Kunto- ja tarvekartoitus

Aluesuunnitelman yhtenä lähtötietona käytettiin kuntokartoituksia, jotka perustuivat maastossa tehtyyn silmämääräiseen arvioon. Tarkastelunäkökohtina olivat rakenteellinen kunto eli kestävyyttä kuvaavat tekijät, toimivuus eli eri käyttäjäryhmille väylän tai viheralueen käytettävyyteen, turvallisuuteen ja esteettömyyteen vaikuttavat tekijät sekä maisemakuva eli viihtyvyyteen vaikuttava yleiskuva.

Katujen kuntoarvio tehtiin erikseen jalkakäytävien ja ajoratojen osalta, lisäksi omana kohtanaan arvioitiin katualueella sijaitsevan kasvillisuuden eli katuvihreän kunto. Katujen kunto kartoitettiin perustuen pinnan ja rakenteen osalta havaittavissa oleviin ja kokemuksen mukaan pääteltävissä oleviin puutteisiin. Toimivuuden arvioinnissa oli painottavana tekijänä vaikuttamassa kohteen sijainti liikenteellisesti (etenkin eri liikennemuotojen solmukohdat, esteettömät reitit, muut yhtenäiset jalankulku- ja pyöräilyreitit). Kadun rakenteiden, kuten tukimuurien ja portaiden ja varusteiden, kuntoarvio on sisällytetty toiminnalliseen ja kaupunkikuvalliseen arvioon.

Puistojen osalta kulkuväylille ja muille pinnoitetuille alueille, kasvillisuudelle, kalusteille ja varusteille sekä portaille ja tukimuureille annettiin kullekin oma kuntoarvionsa, kokonaisarvio määritettiin osatekijöiden summana. Kulkuväyliä ja pinnoitteiden arvioinnissa noudatettiin samoja kriteereitä kuin kevyen liikenteen väylien arvioinnissa. Kasvillisuuden kuntoarviota tulee jatkossa tarkentaa puiden osalta, koska kyseessä on esteettisten arvojen lisäksi alueiden käyttäjien turvallisuuden sekä monipuolisen lajiston säilymisen varmistaminen.

Toimivuuden puutteet arvioitiin ennen kaikkea esteettömyyden näkökohtien pohjalta. Lasten leikkipaikkoina palvelevien alueiden toimivuuden arviointiin vaikuttivat leikkipaikan riittävä koko, leikkivälineiden riittävä määrä ja käyttäjäjoukolle oikeanlainen valikoima. Puistoille, joita ei ole suoraan osoitettu leikkikäyttöön tai oleskeluun, toimivuusarvosana annettiin toimivuudesta alueen yleisilmeen vehreyttäjä ja piristäjänä.

Maisemakuvan arviointiin vaikutti tietoisesti ympäröivä katuympäristö: kadun varren rakentaminen, yhtenäiset arvokkaat näkymät sekä muu alueen statukseen vaikuttava kaupunkikuvallinen arvo.

Havaitut puutteet kirjattiin kartalle katujaksoittain tai puistonosittain ja samalla otettiin kantaa niiden poistamiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin: onko esimerkiksi jalkakäytävällä havaittu painuma tai rikkonainen päällyste korjattavissa pelkällä uudelleen päällystyksellä vai tarvitaanko muita toimenpiteitä, joilla korjataan pinnan alla olevia kerroksia.

Kuntokartoituksen luokitus arviointiperusteineen

Kadut

Ajoradat	
Luokka	Kuvaus
1	päällyste ehjä ja tasainen poikkileikkausmuoto kunnossa
2	päällysteessä paikkauksia, mutta tasaisuus hyvä (ASF) saumaushiekkaa puuttuu paikoin, ei irtoamista (KIV) poikkileikkausmuoto on pääsääntöisesti kunnossa rakenne kunnossa; ei kantavuuspuutteita tai routimista
3	päällysteessä epätasaisia paikkauksia (paikkausten reunat purkautumassa) pienialaista reunan painumaa (lammikoituminen) TAI poikkileikkausmuoto on kupera (useita päällystekerroksia, jotka on nollattu reunakiveen, reunakivilinja matala mutta kuitenkin edelleen vesiä ohjaava) vanha päällyste
4	päällyste on vaurioitunut: epätasaisia paikkauksia, purkauksia, verkkohalkeamaa, urautumista deformoitumista (kantavuuspuute) TAI mahdollista paikallista epätasaisista routimista (pituushalkeamia, epätasaisuutta) TAI paha halkeilu raitiovaunukiskojen vieressä rakennetta vahvistettava
5	päällyste on pahoin vaurioitunut voimakasta deformoitumista TAI laaja-alaista painumaa ongelmat syvemmällä katu rakennettava uudelleen

Jalkakäytävät, kevyen liikenteen väylät	
Luokka	Kuvaus
1	tasainen, yhtenäinen pinta
2	siistejä paikkauksia tasaisuus hyvä, rakenne kunnossa kapeat poikkihalkeamat
3	epätasaisia paikkauksia TAI lievää/ alkavaa halkeilua: vanha päällyste tai päällystetyyppi "väärä" yksittäisiä pienialaisia painumia (voidaan täyttää murskeella)TAI kaivojen kannet koholla/ alhaalla
4	päällyste huonokuntoinen, halkeillut routimista
5	laaja-alaista painumaa tai painuma rakennuksen vieressä puun juuret aiheuttavat päällysteen epätasaisuutta ja rikkoon- tumista rakennekerrokset uusittava, pelkästään uusi päällyste ei riitä

Katuvihreä	
Luokka	Kuvaus
1	puuvartiset kasvit hyvässä kasvussa ja terveitä (ei kääpiä tai sienitauteja) puissa ei pahoja tai hoitamattomia runkovaurioita ei yli-ikäisiä / karsiintuneita puita / pensaita leikkaukset tehty huolella ja oikein rikkaruohot hoidettu asianmukaisesti varusteet (rungsosuojat, maaritilat jne.) ehjät ja siistit kasvien etäisyydet rakenteista, esim. taloista, ovat oikeat
2	puuvartiset kasvit kohtalaisessa kasvussa ja terveitä (ei paljoa kääpiä tai sienitauteja) leikkaukset tehty oikein joukossa on yli-ikäisiä / karsiintuneita puita / pensaita istutusalueet ovat rikkaruohottuneita puut osittain liian lähellä rakenteita => tehostettu leikkaus nurmet kohtuullisessa kunnossa

3	<p>puuvartisissa kasveissa esiintyy jonkin verran sieniä ja muita tauteja, ei kuitenkaan vaarallisessa mitassa</p> <p>puut ja pensaat yli-ikäisiä, karsiintuneita ja harsuuntuneita.</p> <p>puiden kasvualustat painuneet ja tiivistyneet</p> <p>puut kasvavat liian lähellä rakenteita, esim. seinää</p> <p>nurmet kuoppaiset, paljaita läiskiä ja tallattuja oikopolkuja, leikattu liian harvoin.</p>
4	<p>kasveissa esiintyy runsaasti sieniä ja muita tauteja</p> <p>nurmet kuolleet tai pilalle tallaantuneet</p> <p>puiden rungonsuojuksia rikki tai kolhittu vinoon</p> <p>pensasalue pahasti rikkaruohottunut TAI</p> <p>pensaat kuolleita / puuttuvat kokonaan => uusitaan</p> <p>puiden juuristoritilat rikkinäisiä => turvallisuusriski katualueella => uusitaan</p>
5	<p>puut kasvavat liian lähellä rakenteita => siirretään, mikäli se on mahdollista, tai poistetaan</p> <p>kuolleita tai selvästi vaarallisen lahoja tai lohjenneita puita => uusitaan tai poistetaan kokonaan</p> <p>puiden kasvualustat ovat tiivistyneet haitallisesti => vaihdetaan kasvualustat TAI</p> <p>vaihdetaan kasvualustat ja puut</p>

Puistot ja muut viheralueet

Kasvillisuus	
Luokka	Kuvaus
1	<p>puuvartiset kasvit hyvässä kasvussa ja terveitä (ei kääpiä tai sienitauteja)</p> <p>ei yli-ikäisiä / karsiintuneita / harsuuntuneita puita / pensaita</p> <p>leikkaukset tehty huolella ja oikein</p> <p>rikkaruohot poistettu asianmukaisesti</p> <p>leikkialueilla ei myrkyllisiä tai piikkisiä kasveja</p> <p>nurmet tasaiset ja elinvoimaiset</p>
2	<p>puuvartiset kasvit kohtalaisessa kasvussa ja terveitä (ei kääpiä tai sienitauteja)</p> <p>joukossa on yli-ikäisiä / karsiintuneita / harsuuntuneita puita / pensaita</p> <p>kasvit osittain liian lähekkäin / varjostavia</p> <p>nurmet kohtuullisessa kunnossa, tallattuja oikopolkuja esiintyy</p>

3	<p>puuvartisissa kasveissa esiintyy jonkin verran sieniä ja muita tauteja, ei kuitenkaan vaarallisessa mitassa</p> <p>puut ja pensaat suureksi osaksi yli-ikäisiä, karsiintuneita ja harsuuntuneita</p> <p>leikkaukset osittain epäonnistuneita</p> <p>alueet ovat rikkaruohottuneita</p> <p>leikkialueiden tuntumassa kasvaa piikkisiä mutta ei myrkyllisiä kasveja</p> <p>kasvit liian lähellä tai korkeina varjostaen alueita ja haitaten toistensa kasvua</p> <p>nurmet huonossa kunnossa, paljaita laikkuja esiintyy</p>
4	<p>kasveissa esiintyy runsaasti sieniä ja muita tauteja</p> <p>alueet ovat pahasti rikkaruohottuneita</p> <p>leikkialueiden tuntumassa kasvaa myrkyllisiä kasveja</p> <p>nurmet kuoppaiset, paljaita läiskäjä ja tallattuja oikopolkuja on paljon. Kaivonkannet koholla</p>
5	<p>kuolleita puita tai vaarallisen lahoja tai lohjenneita puita</p> <p>pensasistutusta ei saada kuntoon hoitotoimenpiteillä</p> <p>pensaita puuttuu kokonaan tai ne ovat väärää lajia</p> <p>nurmet ovat tuhoutuneet tai pilalle tallaantuneet</p> <p>Puiston kasvillisuus pitää uusia joko kokonaan tai isolta yhtenäiseltä alueelta</p>

Puistojen pinnoitteet ja kevyen liikenteen väylät	
Luokka	Kuvaus
1	<p>tasainen, yhtenäinen pinta</p> <p>sivukaltevuudet kunnossa</p>
2	<p>paikkauksia asfaltissa / kiveyksissä, mutta ne on tehty siististi ja ovat tasaisia</p> <p>asfaltissa tai kiveyksessä voi olla paikallisia vaurioita, jotka voidaan korjata erikseen</p> <p>kivituhkakäytävät nurmettuvat</p>
3	<p>epätasaisia paikkauksia asfaltissa TAI</p> <p>lievää/ alkavaa halkeilua, vanha päällyste, kivituhkat valuvat sadeveden mukana ja käytävät syöpyvät</p> <p>kaivojen kannet ovat koholla tai alhaalla</p>

4	asfaltti- tai betonikivipäällyste on huonokuntoinen, halkeillut / kiviä rikki / kiviä puuttuu päällyste tai pinta on vanha ja se pitää uusia: pinta on kokonaan pienillä halkeamilla tai se on harvaa tai rapautunutta
5	puunjuuret nostaneet asfaltin/ kiveyksen pinnan muhkuroille tai rikkoneet sen => rakennekerroksia uusittava, pelkästään uusi päällyste ei riitä

Puistokalusteet, leikkivälineet, valaistus- ym. varusteet	
Luokka	Kuvaus
1	penkit ehjiä ja siistejä roskalaatikot ehjiä ja siistejä, roskia ei ole ympäristössä valaisimet kunnossa leikkivälineet siistejä ja turvallisia leikkivälineissä turvaetäisyydet ovat oikein ja turva-alustat kunnossa
2	penkit kuluneita roskalaatikot töhrittyjä valaisinpylväät ruosteessa leikkivälineet hieman kuluneita, ei turvallisuusriskejä
3	penkkien pinnoite on kulunut pois TAI penkit tai roskalaatikot ovat töhrittyjä TAI valaistus on riittämätön TAI puistossa on käytetty verkkoaitaa TAI aita on ehjä ja materiaali ok, mutta epäsiisti / levässä / ruosteessa leikkivälineet ovat erittäin kuluneita, ei vielä turvallisuusriskejä
4	penkit rikki, pinnoite kulunut pois TAI roskalaatikot rikkinäisiä ja töhrittyjä aukkoja aitojen alla leikki- tai koirapuistoissa leikkivälineissä turvallisuusriskejä= turvaetäisyydet riittämättömät, turva-alustat rikki / riittämättömät jne. rikkinäisiä valaisimia
5	penkkejä on liian vähän tai niiden tyyppi on väärä leikkivälineiden sijoittelu ja tyypit eivät täytä turvallisuusvaatimuksia tai eivät ole alueen käyttäjille sopivia valaistus puuttuu tai se ei ole nykyisellään riittävä leikkipaikka väärässä paikassa => siirretään ja uusitaan aita puuttuu tai se on rikkinäinen => aidan rakentaminen

Tukimuurit, portaat, käsijohteet ja kaiteet	
Luokka	Kuvaus
1	portaatt ehjät, turvalliset ja siistit käsijohteet ehjät esteettömyys huomioitu mahdollisuuksien mukaan tukimuuuri ehjä ja siisti
2	portaiden materiaali ehjä mutta kulunut käsijohteet ehjät, hieman kuluneet tukimuuuri ehjä mutta epäsiisti
3	portaiden materiaali ehjä mutta ei turvallinen (liukas) TAI portaatt epäsiistit esteettömyys huomioimatta käsijohteet puuttuvat kokonaan tai pituus on riittämätön tukimuuuri on hajoamassa/lievästi kallistunut mutta välitöntä vaaraa ei ole
4	portaiden käsijohteet puuttuvat TAI käsijohteet ovat rikki portaiden rakenne hajoamassa= saumahiekat tai asennusker- rokset syöpyneet. Välitöntä vaaraa ei ole
5	portaiden materiaali ei sovi ympäristöönsä eikä mitoitus täytä esteettömyyden vaatimuksia kaide puuttuu vaarallisesta kohdasta => suunnitellaan ja rakennetaan uusi kaide tukimuuuri on rikkinäinen => korjaus / uusiminen Portaatt ovat rikki=> korjaus / uusiminen

2 KATUJEN JA VIHERALUEIDEN NYKYTILAN KUVAUS

2.1 Kuntokartoituksen tulokset

Kartoituksen perusteella saatiin sivun 52 kartoilla esitetyn mukaiset jaottelut eri kuntoluokkiin.

2.2 Yleiskuvaus havaituista puutteista, kadut

Seuraavassa on lueteltu tyypillisiä puutteita katualueella

Katujen poikkileikkaus

Muutamien katujen poikkileikkaus on muodostunut kuperaksi useiden ilman pohjatöitä tehtyjen päällystysten seurauksena. Reunakivien näkyvä osa on tästä samasta syystä jäänyt matalaksi. Paikoitellen kadun pinta on reunakiveä ja jalkakäytävää korkeammalla ja pintavedet valuvat kadulta jalkakäytävälle. Tällainen pyöristynyt poikkileikkaus vaikuttaa turvallisuuteen erityisesti suo-jateiden kohdalla. Kun kadun pinta on talvella liukas, on suo-jatien ylittäminen vaarallista suuresta kaltevuudesta johtuen.

Ajoratojen ja jalkakäytävien pintojen painumat

Pienialaisia painumia esiintyy rakennusten vierustoilla ja kaivantojen kohdilla paikkaukset ovat monin paikoin painuneita jälkitiivistymisen seurauksena. Painuneille kohdille kertyy sade- ja sulamisvesiä, jotka tekevät kulkuympäristön epämiellyttäväksi ja vesien jäätyessä aiheuttavat liukastumisvaaraa.

Osa lammikoitumisista voi johtua myös liian pienistä sadevesiviemäreistä tai esimerkiksi riittämättömästä määrästä kaivoja. Asukastilaisuudessa tulivat esille seuraavat liittymäalueet, joissa on toistuvasti sateiden jälkeen ongelmia vesien kertyessä: Hietalahdenranta-Bulevardi, Vuorimiehenkatu-Kasarmikat- ja Merimiehenkatu-Telakkakatu. Alla vieressä oleva kuva on Yrjönkadun ja Pieni Roobertinkadun liittymästä.

Osalla jalkakäytäviä on käytetty valuasfalttia, joka ei kestä käyttötarkoituksessaan. Etenkin lämpimillä säillä siihen tulee painaumia ja päällystetyypille on tyypillistä tiheä halkeilu, jonka seurauksena se vähitellen purkautuu.

Muilla päällystemassoilla tehtyjen paikkausten ongelmana on paikoin, että ne on joko tehty liian pienialaisina tai vanhan päällysteen ja paikan rajaa ei ole tehty tarpeeksi huolellisesti. Näistä syistä johtuen jalkakäytävät ovat monien paikkausten kohdalla epätasaisia.

Joillakin ajoradoilla on paikoin tehty luonnonkivien päälle asfalttipaikkauksia. Katuja korjattaessa pitää tehdä päätös, palautetaanko alkuperäinen pintamateriaali, mikä käytännössä merkitsee nykyisen paikkauksen ja kiveyksen purkamista ja uusien kivien asennusta.

Kattovesien johtaminen jalkakäytävälle

Kattovedet valuvat moni paikoin hallitsemattomasti jalkakäytävälle, jonne on vesien johtamiseksi rakennettu ympäristöönsä huonosti sopiva päällyste "makkara" vesien keräilyyn ja jatkeeksi on tehty kapea ura päällysteeseen. Pahimmillaan urat sijaitsevat toisiinsa nähden sellaisella etäisyydellä, että rullaattorin tai pyörätuolin etu- ja takapyörät jäävät yhtäaikaisesti uran pohjalle.

Suojateiden materiaalit

Saumaushiekka kulkeutuu pois suojateillä käytettyjen noppakivien välistä ja kiviä on paikoitellen jo irrallaan. Kivet sinällään ovat ehjiä. Betonikiveykset ovat paikoin rapautuneita ja osin rikkoontuneita, mikä osin johtuu niiden käyttöiän loppuun tulemisesta.

Kadulla sijaitsevat rakenteet ja varusteet

Jalkakäytävillä on väylän pinnasta kohollaan olevia liikennemerkkien jalustoja, kaivojen kansia yms. varusteita, jotka aiheuttavat törmäys- tai kompastumisvaaran. Kulkuväylille sijaitsevat tai huonokuntoiset rakenteet ja varusteet vaikeuttavat kadun toimintoja ja häiritsevät ympäristökuvaa.

Lohjenneet ja väärän levyiset reunakivet ovat lähinnä esteettinen haitta, joten ne voidaan vaihtaa koko reunakivilinjan kunnostuksen (reunakivien nosto) yhteydessä. Jos reunakivi puuttuu kokonaan, suositellaan uuden asentamista mahdollisimman pian.

Oma ongelmansa ovat poikkileikkausmuodon kohdalla kirjatut reunakivien näkyvän osan jääminen liian matalaksi, jolloin ne eivät enää ohjaa kulkijoita, kuivatusvesien kulkua eivätkä talvikunnossapidossa auran terää. Paikoin vesillä on jo suora pääsy kadulta jalkakäytäviä reunustavien rakennusten perustuksia kohden ja joissakin kohdin jalkakäytävälle levitetty valuasfaltti peittää reunakiven, eikä se niin ollen ole enää uudelleen käytettävissä.

Katuvihreä

Puiden kasvualustat ovat uusissa (alle 30v.) istutuksissa monin paikoin pahasti tiivistyneet ja painuneet, useimmiten ajoneuvoliikenteen tai – pysäköinnin seurauksena. Tämä, yhdistettynä aikaisempina vuosina käytettyihin riittämättömiin kasvualustakokoihin, heikentää puun kasvua ja huonontaa sen vastustuskykyä lahottajasienien ja tautien hyökkäyksille. Vanhempien puiden juuret ovat levittäytyneet laajemmalle alueelle, mutta niiden juuristoja on vuosien mittaan jatkuvasti vahingoitettu mm. johtokaivutöiden yhteydessä. Vaikutukset puun kasvuun ovat samat, ja lisäksi hoitamattomat ruhjeet juurissa tarjoavat lahottajille suoran pääsyn puihin.

Vanhoissa puissa esiintyy edellä mainituista syistä paljon lahovikoja, ja niiden kuntoa tulee tarkkailla tiiviisti.

Rikkoutuneet juuristoritilät muodostavat vaaran polkupyöräilijöille ja heikonäköisille jalankulkijoille. Rikkinäiset rungonsuojat ovat ennen kaikkea esteellinen ongelma, vääntyneet suojat eivät useimmiten vahingoita puita eikä niiden suojausvaikutus ole kovinkaan paljon ehjiä huonompi.

Katupuiden leikkauksissa ei ole huomioitu niiden sijaintia (liian) lähellä rakennuksia, jolloin oksat kasvavat kiinni rakennuksien seiniin ja ikkunoihin. Tätä ei ole myöskään aina huomioitu uusien (alle 30v.) katupuuistutuksien sijoittelussa tai lajivalinnoissa.

Katualueella on hyvin vähän pensas- tai perennaistutuksia, ja ne ovat huonokuntoisia. Puistojen ja kadun reuna-alueella olevat pensas- ja perennaryhmät ovat paremmassa kunnossa, mutta nekin vaatisivat tehokkaan suojauksen ja altakastelulaitteiden lisäksi intensiivistä hoitoa.

*Kuva yllä:
Painunut kasvualusta.*

*Kuva keskellä:
Lahottajasientä lehmuksessa .*

*Kuva alla:
Rikkinäinen juuristoritilä.*

2.3 Yleiskuvaus havaituista puutteista, puistot ja muut viheralueet

Kasvillisuus

Nurmikon kivituhkaan rajautuvat reunat ovat pääosin huolellisesti kantattuja, mutta kaarteissa ja risteyksissä näkee selvästi oikaisulinjat. Uusia kävelyreittejä on muodostunut laajempien nurmikenttien halki.

Pensasistutukset ovat monin paikoin risuisen oloisia, usein myös niiden korkeus oli ryöstäytynyt hallinnasta niin, että pensaikat luovat tukkoisen vaikutelman. Niiden katveessa oleilee myös näkösuojassa viihtyviä laitapuolen kulkijoita, jotka puistojen muut käyttäjät kokevat usein joko pelottaviksi tai ainakin kiusallisiksi. Myöskin korkeaksi kasvaneiden pensasistutusten luoma sokkeloinen tila koetaan jo sellaisenaan illalla ja yöllä uhkaavaksi.

Pensaiden ja puiden alustat pidetään useissa puistoissa mulloksella. Lasten, koirien ja muiden tallauksen seurauksena maa kovettuu näiltä paikoilta voimakkaasti. Se vaatisi usein toistuvaa muokkausta ollakseen esteettisen näköinen, lisäksi etenkin pensaat pintajuurisina kärsivät kasvualustan tiivistymisestä.

Nurmikot ovat muutamassa paikassa varsin huonossa kunnossa. Ongelmana on useasti kovan kulutuksen lisäksi suureksi kasvanut puusto, joka varjostaa nurmea, ohjaa sateen lehvästön ulkopuolelle sekä kuivattaa maaperää imemällä vedet.

Puut ovat toistaiseksi kohtalaisen hyvässä kunnossa. Vanhoista ja lahoista puusta on latvuksia kevennetty ja kuivia oksia poistettu. Yleisesti voidaan kuitenkin todeta, että esimerkiksi Kaivopuistossa, Tähtitorninmäellä ja Tehtaanpuistossa puuston valtaosa on paitsi hyvin ikääntynyttä, myös varsin yhdenikäistä. Lähiaikoina on odotettavissa rajuja yhtäaikaisia uudistustoimia, jollei ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin ryhdytä.

Lisäksi jotkut puulajit eivät tunnu kunnolla menestyvän stressaavissa kaupunkiolosuhteissa, vaikka niitä on menneinä vuosina istutettu puistoihin ja katujen varsille hyvinkin paljon. Esimerkiksi hevoskastanjalla on monia vaikeita tauteja, joille se helposti altistuu runkovaurioiden, kasvualustan tiivistymisen ja erilaisten epäpuhtauksien heikentämänä. Etenkin katuvihreänä mutta myös puistopuina ne ovat pääosin erittäin huonokuntoisia.

Kuva yllä:

Ylikorkeita pensaita. Lisäksi nurmikko on leviämässä käytävälle.

Kuva alla:

Lahoa hevoskastanjassa.

Perennaistutukset ovat paikoitellen huonossa kunnossa. Niissä on aukkoja, rikkaruohoa ja jotkut ryhmät, niin maanpeiteperennat kuin kivikkokasvitkin, ovat käytännöllisesti katsoen kadonneet.

Pinnoitteet

Puistoissa käytävät ja kentät lienee aikanaan perustettu hieman kevyemmin kuin esimerkiksi kadut. Tämä näkyy runsaina routavaurioina niin asfaltissa kuin betonikiveyksissä. Pinnoitteen uusimisen tullessa ajankohtaiseksi tulisi tällaiset kohteet korjata perustuksia myöten.

Betonikivi ei kestä siistinä kymmentä - viittätoista vuotta kauempaa. Erityisesti vesi (altaissa) ja suola (ajoradan tuntumassa) rapauttavat betonikivet hyvin nopeasti. Lisäksi saumahiekka kulkeutuu nopeasti pois veden mukana. Kaltevilla kivituhkapinnoilla ongelmana on materiaalin kulkeutuminen sadeveden mukana. Käytävät urautuvat, kaivot tukkeutuvat ja kiviaines ajautuu nurmelle jossa se tylyttää leikkuukoneiden terät ja pahimmassa tapauksessa tarpeeksi paksuna kerroksena tukahduttaa nurmen. Samoin puistokäytävien hiekkojen pääsy päällystetylle jalkakäytävälle on estettävä.

Talvikunnossapitäjien käytäville levittämä hiekoitusmurske on kivituhkapinnalla ongelma: sitä on hankala keväällä harjata pois, jolloin se jää pyörimään käytävän pintaan ja voi aiheuttaa kaatumisvaaran liukuessaan kulkijan kengän alla.

Kalusteet ja varusteet

Roskakorit, valaisimet ja penkit yms. ovat alttiina töhryille ja monin paikoin niitä onkin paljon. Sotkut tulisi siistiä mahdollisimman nopeasti, jotteivät ne houkuttele lisää sotkijoita.

Monessa paikassa penkit ovat muutenkin huonokuntoisia ja ne kaipaavat puuosien vaihtoa tai vähintään maalausta.

Valaisinpylväät ja kaiteet ovat useissa paikoissa ruosteessa, uudelleen maalaus riittäisi parantamaan tilannetta. Paikoitellen on jäljellä verkkoaitoja. Ne tulee vaihtaa korkeampilaatuisiin.

Useassa kohteessa kaivot ovat hiekan tai kivituhkan täyttämiä, samoin kuin kourut. Kunnossapidon tehostaminen auttaisi.

Kuva yllä:

Valuneita puistokäytävän kivituhkapintauksia.

Kuva keskellä:

Huonokuntoinen penkki.

Kuva alla:

Loppuun kulunut turva-alusta sekä vanha verkkoaita.

Leikkipaikkojen välineet ovat kovasta käytöstä johtuen monessa kohteessa hyvin kuluneita. Osa hiekkalaatikoista on peräisin 70–80-luvulta, ja ne ovat niin tikkuisia, että aiheuttavat vaaraa käyttäjille. Uusissakin leikkivälineissä on havaittavissa huomattava kuluminen. Välineiden kunnossapitoon ja uusimiseen tulisi suunnata lisää resursseja, esimerkiksi kuluneet turva-alustat muodostavat hyvin nopeasti turvallisuusriskin.

Leikkivälineiden elinkaari piteneisi ja kunnossapito helpottuisi, jos turvasoran sijaan käytettäisiin esimerkiksi valettuja kumisia turva-alustoja. Näin leikkijöiden mukana ei enää kulkeutuisi irtosoraa, joka hioo välineiden pintaa rikki. Lisäksi turvasora ja -hiekkapölyvät kuivina jonkun verran ja pöly ärsyttää allergisia tai astmaa sairastavia lapsia.

Leikkipaikat ja koira-aitaukset

Osa leikkipaikoista on selvästi liian pieniä voidakseen toimia kunnolla. Pienimmät kannattaisi yhdistää ja muodostaa alueita, joissa lapsilla olisi mahdollisuus useammanlaisiin aktiviteetteihin kulloisenkin mielialan mukaan. Uusimisen yhteydessä tulisi huolehtia, että ainakin yksi leikkipaikoista on esteetön.

Piikkisiä pensaita löytyi yllättävän paljon leikkipuistoista. Ne tulee vaihtaa uusimisen yhteydessä piikittömiin.

Koira-aitaukset ovat hyvin hoidettuja, mutta hyvin karuja. Verkkoaitojen uusimisen lisäksi tulisi poistaa turhat kalusteet, esim. kukkalaatikot, ja panostaa muuten isäntien viihtymiseen. Koirapuistojen kasvillisuus on pääosin hyvin huonossa kunnossa ja kaipaa poistamista tai uusimista.

Portaat ja tukimuurit

Portaista puuttuu yleisesti esteettömyyskriteerien edellyttämät käsijohteet. Toinen monessa kohteessa havaittu puute on graniittisien massiiviportaiden perustusten pettäminen, joka näkyy kivien kallisteluna ja toisistaan erkaneemisena. Suunnittelualueella on syrjäisissä paikoissa myös rikkiäisiä ja vaarallisia portaita.

Suunnittelualueen puistojen tukimuurit ovat suureksi osaksi graniittisia massiivikivimuureja. Niiden yleisimpänä ongelmana on perustuksien vähittäinen pettäminen ja saumojen aukeaminen.

Kartta puistojen kuntoluokista on sivulla 52.

Hajoamassa olevat graniittiportaat.

3 PUISTOT

3.1 Aluekohtaiset tavoitteet ja ohjeet

3.1.1 Yleisiä kehitystavoitteita

- Kalusteet pyritään valitsemaan yhtenäisesti alueittain hyödyntäen tehtyjä KPO:n kalustelinjauksia.
- Erialaisten aukoiden ja puistojen käyttötarkoitus ja niiden keskinäinen toiminnallinen jako mietitään kaavoituksen pohjalta.
- Kaivopuiston kulttuurihistoriallinen arvo ja valtakunnan tasolla merkittävä tunnettavuus on otettava huomioon puistoa koskevissa suunnitelmissa, hoidossa ja päätöksissä.
- Eri käyttäjäryhmien tarpeet otetaan huomioon. Esimerkiksi vanhusten suosimille kävelyreiteille lisätään esteettömiä penkkejä, portaiden kaideratkaisuissa otetaan huomioon myös talvikunnossapidon toimivuus.
- Koko alueelle tehdään jätehuoltosuunnitelma.
- Koira-aitauksia kehitetään KPO:n koira-aitauksen kehittämisperiaatteiden mukaisesti. Osa aitauksista voisi olla ainoastaan pienille, osa isoille koirille. Tämä vaatii jatkoselvittelyä ja yhteistyötä eri koirajärjestöjen kanssa.
- Valaistusta parannetaan ja lisätään turvallisuuden ja koetun turvallisuuden tunteen parantamiseksi. (Käynnistyneitä selvityksiä: 'Y-valaisin -selvitys' kevät 2008, 'Leikkipaikkavalaistus' 2008 ja 'Koirapuistovalistus' 2008)
- Kulkupintojen materiaalivalinnoissa otetaan huomioon alueen sijainti ja luonne paikkaan sopivuutta, ulkonäköä ja hoidettavuutta unohtamatta.
- Peruskorjausten yhteydessä pitää rakentaa kattovesille hallittu purkujärjestelmä.

- Pollarien käyttö pysäköintiä ohjaavana rakenteena voisi tuoda helpotusta, vaikka se samalla lisää kustannuksia ja voi vaikeuttaa kunnossapitoa. Pollarit valitaan ottaen huomioon esteettömyysnäkökohdat (merkintä kontrastimateriaalilla).
- Yleisten töiden lautakunta esitti 7.10.2008, että pihakatujen määrää lisätään. Tämä vaatii katu- ja puisto-osaston ja kaupunkisuunnitteluviraston tiivistä yhteistyötä.

3.1.2 Kadut

- Uudelleenpäällystämisen yhteydessä nykyiset päällystekerrokset tulee poistaa tai jyrsiä siten, että poikkileikkausmuoto saadaan korjattua. Suojateiden kohdat tulee korjata mahdollisimman pian.
- Paikkaukset pitää tehdä laajempina kokonaisuuksina ja paikkausmateriaalin pitää sopia kohteelle. Kiveykselle tehtävät asfalttipaikkaukset saavat olla vain tilapäisratkaisuja ja ne pitää sääolosuhteiden salliessa korvata uudella viereistä pintaa vastaavalla kiveyksellä.
- Materiaalivalinnat: kulkuväylien pinnat, erityisesti suojatiet: huomio kulutuskestävyyteen, erityisesti painumat (pistekuormat kadulle sijoitettavista terassituoleista ja -pöydistä) sekä porttikäytävien sisäänajot, joissa voitaisiin jopa käyttää paikallista vahvistuskerrosta tai kokonaan eri päällystettä.
- Kadusta kohollaan olevat vanhat liikennemerkkien jalustat: osat tulee katkaista siististi maan pinnan tasolle tai poistaa mahdollisimman pian, ne ovat turvallisuusriski jalankulkijoille.
- Lohjenneet ja väärän levyiset reunakivet ovat esteettinen haitta, joka pitää muistaa hoitaa kuntoon koko reunakivilinjan kunnostuksen (reunakivien nosto) yhteydessä. Jos reunakivi puuttuu kokonaan, suositellaan uuden asentamista mahdollisimman pian.
- Eirassa on asfalttikerrosten alla kadun reunakiven ajoradan puolella muutamien noppakiven levyiset koristeraidat. Katujen kunnostuksen yhteydessä kivet otetaan esille ja asennetaan uudestaan reunakiven ja asfalttipinnan väliin friisiksi.

3.1.3 Katuvihreä

- Katupuuohjelman valmistuttua noudatetaan siinä annettuja ohjeita. Yleisten töiden lautakunta ohjeisti 7.10.2008 katu- ja puisto-osastoa lisäämään alueella katupuiden määrää, esimerkiksi täydentämällä katusuunnitelmia katupuilla.
- Katupuita valittaessa lajille on pantava erityistä painoa, sillä kadun äärimmäisen epäedullisissa olosuhteissa puiden kestävyydelle asetetaan suuria vaatimuksia. Kunnossapitäjien kanssa on ehdottomasti neuvoteltava jo suunnitteluvaiheessa.
- Erityisesti katupuiden, mutta myös joidenkin puistopuiden tulee olla istutettaessa kooltansa mahdollisimman optimaalisia: isoja, mutta vielä helposti kasvuun lähteviä. Tämä edellyttää intensiivisempää hoitoa kuin pienikokoisilla taimilla. Keskustaympäristössä pienet puuntaimet ovat erityisen alttiita ilkivallalle. Lisäksi on suotavaa että puuistutukset ovat heti valmistuttuaan edustavan näköisiä. Tästä syystä on erityisen tärkeää varmistaa, että niin katujen kuin puistojenkin täydennysistutuksiin on jatkuvasti saatavissa hyvälaatuisia, taudittomia ja riittävän suurikokoisia puita.
- Katupuita uusittaessa tulee käyttää riittävän suuria kasvualustatilavuuksia. Tämän päivän yksi suurimmista ongelmista on liian pienet kasvualustat, joita ohjeissa suosittiin vielä 90-luvulla. Katualueilla ja tarvittaessa puistoissa käytetään aina kantavaa kasvualustaa ja huolehditaan, että puuriveillä on mahdollisuuksien mukaan yhtenäinen kasvualusta. Jotkut arvokkaat puut voidaan vielä pelastaa vaihtamalla niiden kasvualusta imukaivumenetelmällä, jota on kuvailtu esim. SKTY:n oppaassa 22 'Kantava kasvualusta -katurakenne ja katupuun kasvupaikka' (J. Krook, P. Peurasuo & M. Heino 2005).
- Kunnolliset juuristoritilat huolellisesti asennettuina ja säännöllisesti huollettuina pitävät istutettujen puiden kasvualusta-alueet kunnossa sekä puiden että kadun käyttäjien kannalta katsottuna.
- Missä kantavaa kasvualustaa ei (vielä) ole, tulee ajoneuvoliikenne ja pysäköinti estää puiden juuristoalueella riittävän jyrkeillä ajoesteillä. Sellaisiksi eivät kantakaupungin alueella kuitenkaan sovellu esim. suuret maakivet, joita nykyään näkee puistojen reuna-alueilla. Ajoesteet valitaan KPO:n kalusteohjeen mallien mukaan.

- Kaikilla katupuilla tulisi olla rungonsuojukset, myös vanhoilla, suurilla puilla. Nykyiset rungonsuojukset ovat monissa paikoissa liian hentoja ja vääntyvät luvattoman helposti. Mallistoon tulisi lisätä ainakin yksi, joka on paitsi keskustaan sopivan tyylikäs, myös niin vahva, että se ei rikkoudu pienimmistä töytäisistä. Lisäksi sen tulisi olla leveydeltään säädettävä ja myös jälkikäteen asennettava vanhoja puita ajatellen. Osien tulisi olla ainakin jossain määrin korvattavia.
- Perennoja istutetaan katualueelle vain poikkeustapauksissa, sillä ne kuuluvat ennen kaikkea puistoihin. Katualueelle istutettaessa tulee KPO:n kasvillisuuden käytön linjauksia ja perennaohjetta noudattaa erityisen huolellisesti. Lisäksi on varauduttava intensiiviseen hoitotyöhön. Astioissa kasvavat kausikasvit sopivat parhaiten luomaan kukkaloistoa katu- ja torialueille.

3.1.4 Puistot ja muut viheralueet

Kasvillisuus

- Nurmikoiden säilyminen asianmukaisessa kunnossa vanhojen puiden alla on vaikeaa, ja kannattaisikin harkita muita pinnoitteita, kuten (koriste)katetta tai maanpeitekasveja, ainakin aivan puiden tuntumaan. Tämä ongelma helpottuu sitä mukaa kuin puita joudutaan uusimaan ja valo ja kosteus pääsevät maahan asti.
- AI- hoitoluokan viheralueilla nurmikoille asennetaan aina korjauksen yhteydessä kastelujärjestelmä, mikäli sellaista ei vielä ole.
- Kukkaryhmät kuuluvat keskustan puistoihin, mutta nykyään niiden menestyminen on hyvin vaihtelevaa. Panostaminen intensiivisempään hoitoon voisi olla osa ratkaisua huonosti menestyville ryhmille. Hyvänä esimerkkinä ovat tiiviisti hoidetut Eiranpuiston kukkaryhmät. Kastelulaitteisto ja kunnollinen aitaaminen ovat kaikilla, niin kesäkukka- kuin perennaryhmilläkin, menestymisen ehdoton edellytys. HKR:n perennaohjetta ja kasvien käytön periaatetta tulee noudattaa ryhmiä suunnitellessa.
- Korkeiksi tai risuisiksi ryöstäytyvien pensasryhmien osalta tilannetta parantaisi pensaiden säännöllinen leikkaus tai siirtyminen matalampiin lajeihin. Ylikorkeat tai – rehevät pensaat ovat usein myös yli-ikäisiä, joten matalampiin lajeihin siirtyminen on uusimisen yhteydessä mahdollista. On muistettava, että rajut leikkaukset lyhentävät aina pensaan odotettavissa olevaa elinikää, joten on suositeltavaa siirtyä 'oikean' kokosiin pensasiin, joita ei tarvitse leikkaamalla pitää väkisin tietyn kokoisena. Paikoitellen

olisi perusteltua luopua pensaista kokonaan ja perustaa paikalle nurmi. Lasten leikkipaikkojen tuntumaan ei pidä istuttaa piikkisiä eikä myrkyllisiä kasveja.

- Eteläisten kaupunginosien puistot ovat varsin vanhaa perua, ja niiden puusto on hyvin ikääntynyttä. Puistojen alkuperäiset puut on istutettu suurina kokonaisuuksina lyhyen ajan sisällä. Ne myös vanhenevat melko samaan tahtiin, luonnollisesti lajikohtaisin eroin. Jotta välttyttäisiin tilanteelta, jossa valtaosa puiston puustosta joudutaan uusimaan yhdellä kertaa, tulee niiden uusimiselle laatia kokonaissuunnitelma, jonka lähtökohtana on vähittäinen uusiminen. Suunnitelmassa:
 - ennakoidaan tuleva puiden tarve useaan puistoon kerrallaan.
 - päätetään käytettävät lajit
 - ennen istutuksia valmistellaan istutuspaikat riittävän valoisiksi poistamalla huonokuntoisimpia vanhoja puita. Istutuskoko määritellään paikan mukaan.
 - luodaan käytäntö, jossa puiden kaato, kannon jyrskintä ja uuden puun istutus sujuu mahdollisimman nopeasti ja suunnitelmallisesti.
- Istutettavien puiden kokoa koskevat etenkin vilkkaasti käytettyjen kevyen liikenteen reittien varrella samat periaatteet kuin katupuitakin.
- Puiden uusimissuunnitelman pohjaksi täytyy tehdä perusteellinen puuston nykytilan kartoitus. Monista puistoista on jo olemassa kasvillisuuskartoituksia ja historiatietoa.
- Kasvillisuuden tulee olla monipuolista. Puistoissa kokeillaan myös harkitusti harvinaisuuksia ja uutuuksia.
- Jaloja lehtipuita suositaan. Lajeja valittaessa tarvitaan harkintaa etenkin vuorijalavien, saarnien ja hevostakanjoiden istuttamiseen, koska kaikilla em. puilla on ollut vaikeita tauteja. Uusia kokeiltavia puulajeja ovat esim. valkopyökki, pyökki ja muut vastaavat puut lajikkeineen, jotka tähän asti eivät ole menestyneet kylmässä ilmastossamme. Ilmastomuutoksen seurauksena näillä puulajeilla on tulevaisuudessa hyvät menestymismahdollisuudet ja niistä voi tulla uusien puistojen ”suosikkipuita”.
- Havupuita istutetaan myös puistoihin. Mäntyä ja katajia lukuun ottamatta ne eivät kuitenkaan sovi rantapuistoihin. Metsäkuusta (*Picea abies*) käytettäessä kasvupaikan pitää sijaita mahdollisimman kaukana katualueesta johtuen sen heikosta ilman epäpuhtauksien ja suolan sietokyvystä.

- Havupensaita suositaan, esimerkiksi matalakasvuisia marjakuusia.
- Puistoihin ei enää suunnitella uusia, todella suuria massapensasistutuksia. Nykyisiä massaistutuksia sen sijaan voidaan kunnostaa, jos ne on arvioitu säilyttämisen arvoisiksi.
- Korjauksen yhteydessä kaikkiin AI- luokan puistoihin asennetaan kastelulaitteet. Kaikkiin muihin puistoihin asennetaan vähintäänkin kesävesiposti.
- Ryhmäruusujen sijaan suositaan Helsingin vanhoja pensasruusuja

Kalusteet ja varusteet

- Verkkoaidat vaihdetaan kolmilanka-aitoihin (Legi tms) tai muihin vastaviin korkeatasoisiin ratkaisuihin sitä mukaa, kuin korjaustarvetta ilmenee. Vakiovärit ovat grafiitti (leikkipaikat + koira-aitaukset), betoniharmaa (vain koira-aitaukset), vihreä (vain leikkipaikat). Leikkipaikoilla aidankorkeuden pitää olla 120 cm, koira-aitauksissa 120–140 cm.
- Kaikki puistojen leikkipaikat ovat aidattuja. Keskustan puistoihin tarvitaan tyylikäs, metallinen pinna-aita, jota voidaan käyttää leikkipaikkojen aitana.
- Kasvillisuuden suoja-aidat suunnittelualueella ovat ns. 'Säätytalon mallia'.

Leikkipaikat

- Pienimmät leikkipaikat kannattaisi yhdistää ja muodostaa alueita, joissa lapsilla olisi mahdollisuus useammanlaisiin aktiviteetteihin lapsen iän taikka kulloisenkin mielialan mukaan. Uusimisen yhteydessä tulisi huolehtia, että ainakin yksi leikkipaikoista on esteetön. Esteetöntä leikkipaikkaa valittaessa pitää huomioida, että leikkipuisto Seppä on jo määritelty erikoistason leikkipaikaksi.
- Pienissä leikkipaikoissa pyritään käyttämään valettua turva-alustaa koko alueella, isommissa leikkivälineiden turva-alueilla.
- Kasvit ovat aina myrkytöntä lajia ja piikkikäitä kasvilajeja vältetään.
- Jokaisen leikkipaikan perusvälineet ovat hiekkalaatikko, keinu jossa lauta ja turvaistuin, kipeilyteline- liukumäkiyhdistelmä ja muutama jousikeinu. Turva-alustana käytetään valettua kumirouhepintaa.

- Yleisten töiden lautakunta haluaa turvata riittävän leikkiapaikkojen määrän kerrostalokortteleissa asuville lapsille niillä alueilla, missä kerrostalojen pihoja ei ole suunniteltu hyväksi leikkiympäristöksi (Ytlk 7.10.2008).

Koira-aitaukset

- Suunnittelualueen koira-aitaukset ovat pieniä ja kovassa käytössä. Suurten ja pienten koirien aitaukset ovat isommissa puistoissa erillään turvallisuussyistä. Pienimmät aitaukset olisi suunnattava vain joko suurille tai pienille koirille, sillä niiden koko ei riitä osiin jaettavaksi. Aitauksverko on kantakaupungissa tähän riittävän tiheä. Jako tehdään yhteistyössä alueen koiranomistajien kanssa.

Käytävät ja muut pinnoitealueet

- Kivituhkan valumiseen veden mukana päällystetyille jalkakäytävillä ja kaduille tai nurmikoille auttaa esimerkiksi hiekan kulkua katkaiseva poikkirakenne (esim. nurmikkoreunakivi) tai käytävän pään päällystys + lisäkaivot ennen jalkakäytävälle tuloa. Kaltevissa puistokäytävän kohdissa tulisi käyttää sidottua materiaalia, kuten kiveys, asfaltti tai SIP. Käytävillä riittävä sivukaltevuus yhdistettynä kivettyihin sadevesikouruihin voisi auttaa myös. Kivituhka sinällään on hyvä pinnoite puistokäytävillä. Jos sora- ja kivituhkapintaisia puistokäytäviä pinnoitetaan tai päällystetään, pitää huolehtia myös kuivatusjärjestelmän riittävydestä. Kyseeseen tulevat lisäkaivot tai esimerkiksi keräilyaltaat kasteluvesikäyttöön.
- Puistoissa on yleisesti huonokuntoisia betonikiveyksiä. Parannusta asiaan toisi joko betonikiveyksien osuuden olennainen vähentäminen ja osittainen korvaaminen muilla materiaaleilla (kivituhka, sirotepinta eli SIP, asfaltti, luonnonkivi) kohteen statuksesta riippuen, tai betonikivipintojen säännöllinen uusiminen kunnon perusteella, eli huomattavasti useammin kuin mihin nykyään ollaan valmiita.
- Uusia kiveyksiä tehtäessä käytetään ”lukittuvia” ladontamalleja. Suorat ruutuladonnat eivät ole kestäviä.
- Kulun keskittämisessä käytävillä ja pois nurmelta saattaisi paikoitellen pelkkä sitkeä korjaaminen auttaa asiaa. Muussa tapauksessa tarvitaan käytävien linjauksen muuttaminen tai suoja-aidat.
- Kivituhka-alueelle rakennettavat hulevesikaivot tulisi varustaa kivetyillä reunuksilla leveydeltään 0,5 - 0,8m, joka epätasaisena kerää veden mukana kulkevaa hienoa ainesta ja ehkäisee kaivojen täyttymistä.

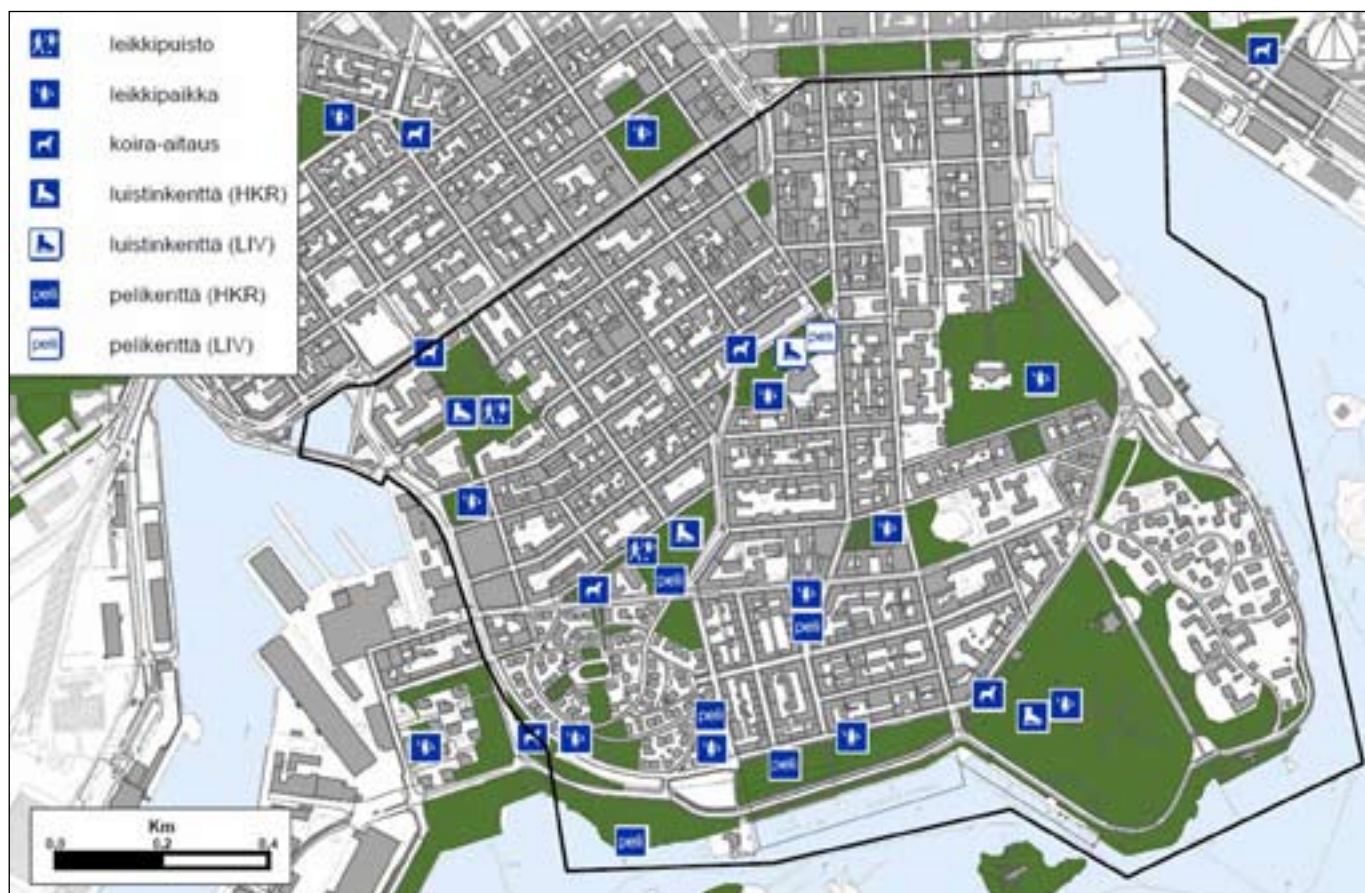
- Keväällä tapahtuva katujen hiekoitushiekan poisto tulee laajentaa koskemaan tehokkaammin myös puistokäytäviä, jotta päästään kivituhkakäytävillä pyörivästä ja pölyvästä hiekoitussorasta.

Asukasyhteistyö

- Yleisten töiden lautakunta korosti, että katu- ja puisto-osasto aktivoi edelleen eteläisissä kaupunginosissa puistokummitoimintaa ja asukasyhteistyötä

Asukaspalautte puistoista

- Saatu palaute oli pääosin myönteistä. Selkeänä asukastoiveena nousi esille tarve saada Kaivopuistolle pitkän aikavälin hoito- ja kehittämissuunnitelma, joka luotaisi erityisesti puiston puidenhoidon periaatteita ja puiden istuttamista. Aasukkaat toivoivat erityisesti, että tämä suunnitelma laadittaisiin vuorovaikutuksessa asukkaiden ja heitä edustavien järjestöjen kanssa.
- Osa asukastilaisuuden jälkeen tulleesta kirjallisesta palautteesta koski liikennesuunnittelua, kuten toivetta saada lisää liikenteenvalvontakame-roita, hidastetöyssyjä ja pysäköintialueiden merkintää. Nämä palautteet toimitettiin edelleen kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnittelu-osastolle.
- Samoin palautteessa tuotiin esille joidenkin katualueiden kuivatuksen puutteita, julkisten kierrätyspisteiden ja jäteastioiden huonoa kuntoa ja likaisuutta, piknik-paikkana suositun Sinebrychoffin puiston kesäiltojen ja -öiden meluisuutta sekä vaadittiin toimenpiteitä Vuorimiehenpuistikon aggressiivisesti käyttäytyvien asosiaalisten häätämiseksi pois puistosta. Meluhaitoista esille nousi Uudenmaankadun tunnelin Hietalahden puoleisen pään melu. Myös pyöräilyn rajoittamista jalkakäytävillä toivottiin esimerkiksi kiinteillä esteillä. Aasukkaat toivoivat lisää pyöräteitä erityisesti pohjois-eteläsuuntaisten pääkatujen varsille.
- Muutama palaute koski Eiranrannan projektin uusia ja Merisatamanrannan alueen peruskorjattavia puistoja. Nämä kohteet eivät ole olleet mukana keskeisesti aluesuunnittelussa, sillä niiden suunnittelu ja rakentaminen, sisältäen myös asukasyhteistyön, etenee osana Eiranrannan alueen rakentamisprojektia.

Kartta 15 Viheralueiden palvelut - TAVOITE

3.2 Kohteiden priorisointi

Kohteiden keskinäisessä priorisoinnissa käytettiin kuntoluokan lisäksi arvioita toimivuudesta ja kaupunkikuvasta. Toimivuuden arviointiin vaikuttivat mm. kohteen liikenteellinen merkitys, kuuluminen esim. osaksi esteetöntä reittiä tai pyöräilyreittiä jne. Kaupunkikuvan arvioinnissa käytettiin seuraavalla sivulla olevan taulukon mukaisia arviointiperusteita. Sivulla 53-64 ovat priorisoinnin perusteella tehdyt toimenpidetaulukot.

Kaupunkikuva, viihtyisyys	
Luokka	Ominaisuudet
1	rakenteet ja kalusteet materiaaliltaan, tyyliiltään ja laadultaan kaupunkikuvaan sopivia ympäristö kokonaisuutena laadultaan korkeatasoinen ja viihtyisä ympäristössä ei erityisiä puutteita
2	rakenteet ja kalusteet laadultaan hyviä ja siistejä rakenteet ja kalusteet materiaaliltaan ja/tai tyyliiltään alueen kaupunkikuvaan ja laatutasoon sopimattomia ympäristö kokonaisuutena laadultaan hyvä ja viihtyisä ympäristössä kaupunkikuvapuutteita
3	rakenteet ja kalusteet osittain heikkolaatuisia, mutta ehjiä ja siistejä rakenteet ja kalusteet materiaaliltaan, tyyliiltään ja/tai laadultaan alueen kaupunkikuvaan ja laatutasoon sopimattomia ympäristö kokonaisuutena laadultaan tyydyttävä, mutta epäviihtyisä ympäristössä osittain kaupunkikuva- ja viihtyisyyspuutteita
4	rakenteet ja kalusteet heikkolaatuisia, rikkiäisiä ja epäsiistejä rakenteet ja kalusteet materiaaliltaan, tyyliiltään ja/tai laadultaan alueen kaupunkikuvaan ja laatutasoon sopimattomia ympäristö kokonaisuutena epätydyttävä ja epäviihtyisä ympäristössä laajoja laatu-, kaupunkikuva- ja viihtyisyyspuutteita
5	rakenteet ja kalusteet erittäin heikkolaatuisia, rikkiäisiä ja epäsiistejä rakenteet ja kalusteet materiaaliltaan, tyyliiltään ja/tai laadultaan täysin alueen kaupunkikuvaan ja yleiseen laatutasoon sopimattomia ympäristö kokonaisuutena erittäin epätydyttävä ja epäviihtyisä ympäristössä huomattavia laatu-, kaupunkikuva- ja viihtyisyyspuutteita

4 KOHDEKOHTAISET OHJEET

4.1 Kadut

ISO-ROOBERTINKATU

kävelykatu (jaksot 1 ja 2)

Tavoitteet

Kävelykadun pitäisi tarjota kulkijoilleen sellainen kulkuympäristö, jossa vaittomasti päästään käyttämään siellä tarjolla olevia palveluja ja jossa viihdytään. Iso Roobertinkatu on luokiteltu esteettömyyselityksessä osaksi hyvää perustasoa edustavaa reittiä.

Nykytila

Rakenteellinen kunto:

- Välillä Yrjönkatu – Annankatu on pienialaisia painumia. Kiveys on paikoin irrallaan ja kiviä on rikkoontunut
- Välillä Annankatu – Fredrikinkatu painuma on laaja-alaista (ongelmat syvemmällä). Myös tällä jaksolla kiveys on paikoin irrallaan ja kiviä on rikkoontunut.

Toimivuus:

- Kulkupinnat ovat epätasaisia painumien sekä rikkoontuneiden kiveyksien vuoksi. Painumiin kerääntyy vettä, joka tekee kulkuympäristön epäviihtyisäksi ja on jäätyessään turvallisuusriski.
- Huoltoajoneuvot, polkupyörät ja mainoslaitteet ovat kulkuesteitä ja haittaavat luontevaa kulkemista.

Kaupunkikuva:

- Kadun kaupunkikuvaallinen ilme on erittäin heikko johtuen toisaalta kadun rakenteiden, päällysteiden, kalusteiden ja istutusten huonokuntoisuudesta
- Erilaisten kalusteiden ja varusteiden määrän hallitsematon kasvu ja epämääräinen sijoitus aiheuttavat sekavuutta ja häiritsevät kaupunkikuvaa.
- Puiden kasvu on johtanut puuryhmien kasvamiseen yhteen niin, että ne katkaisevat kadunsuuntaiset näkymät ja aiheuttavat katukuvaan tukkoisuutta ja varjostavat liiaksi.

Katuvihreä:

- Katutila on liian kapea kahdelle rinnakkaiselle puulle. Sen seurauksena puut on istutettu liian lähelle talojen seiniä ja toisiaan. Oksat ulottuvat talojen seiniin ja muodostavat varjostavat ja ahdistavat tukokset kadulle.
- Puiden kasvualustat ovat tiivistyneet ja painuneet niin, että se haittaa puiden kasvua. Pinnoitteessa on painumia näillä kohdilla.
- Osa juuristoritiloista ja rungonsuojuksista on rikki.

Asukaspalautteet:

- Esteettinen sekasorto, ei toimiva kävelykatu
- Ongelmana on laitton pysäköinti
- Jätehuolto on tällä hetkellä kiinteistöjen vastuulla, mikä kävelykadulla tuottaa kiinteistöille kohtuuttomasti lisätyötä
- Parannussuunnitelma tulisi laatia yhteistyössä asukkaiden ja yrittäjiä edustavan yhdistyksen kanssa

Yhteenvetona voidaan todeta, että katu ei täytä miltään osin kävelykadulle asetettavia vaatimuksia.

*Kuva yllä:
Jakso 1: Yrjönkatu–Annankatu*

*Kuva alla:
Jakso 2: Annankatu–Fredrikinkatu*

Katu tulee suunnitella ja peruskorjata nykyiset kävelykadun standardit täyttäväksi viihtyisäksi kokonaisuudeksi. Toimintojen ja rakenteiden suunnittelussa sekä viereisessä liikenneympäristössä pitää tehdä ratkaisuja, joilla turha ajoneuvolla liikennöinti ja pysäköinti saadaan luontevasti vähennettyä kävelykadulta. Katu on laaja-alaisten painumien vuoksi rakennettava kokonaan uudelleen välillä Annankatu–Fredrikinkatu.

PERÄMIEHENKATU, TEHTAANKATU, SEPÄNKADUN AUKIO

Perämiehenkatu jk:t jakso 1, Tehtaankatu jakso 5

Nykytila

Rakenteellinen kunto:

- Perämiehenkadulla välillä Speranskintie – Tehtaankatu jalkakäytävät ovat huonokuntoiset. Päällyste on halkeillut ja painunut paikkausten kohdilta. Oikeanpuoleisella jalkakäytävällä epätasaisuutta aiheuttavat puiden juuret.
- Perämiehenkadun ja Tehtaankadun liittymäalueella on painumaa ja kiveystä on paikattu asfaltilla. Tehtaankadulla on painumaa ja katu on urautunut välillä Perämiehenkatu – Telakkakatu.

Toimivuus:

- Jalkakäytävien pinnat ovat epätasaisia. Jalkakäytävän päällysteen rajaus on epämääräinen Ehrensverdintien liittymän läheisyydessä.
- Tehtaankadulla on painumaa erityisesti Telakkakadun liittymän läheisyydessä sijaitsevan suojatien kohdalla (turvallisuusriski)
- Sepänkadun aukion penkit ovat erittäin huonokuntoiset

Kaupunkikuva:

- Sepänkadun aukio ja Perämiehenkadun liittymä ovat ilmeeltään heikko-laatuista ja niiden kaupunkikuvallista ilmettä ja laatua tulisi nostaa yhtenäisellä parannussuunnittelulla ja perusparannuksella.
- Mainospylväs ei sovi puistoon

Katuvihreä:

- Sepänkadun ja Tehtaankadun kulmassa olevan "vessanpuistikon" kasvillisuus on yli-ikäistä. Mongolianvaahterat kulmasta uusitaan, muille tehdään tarkempi kuntoarvio. Samalla uusitaan kulmassa oleva nurmikkoalue.
- Sepänkadun aukiolla olevien puiden kasvualustat on tutkittava ja tarvittaessa vaihdettava kantavaan kasvualustaan. Ne ovat nykyisellään pahasti painuneet ja tiivistyneet.
- Em. puiden juuristoritilät ja rungonsuojukset ovat rikkinäisiä ja ne on uusittava.

Asukaspalautteet:

- Sepänkadun aukiolla ongelmana on laitton pysäköinti
- Istutukset ja kalusteet ovat rappiolla Sepänkadun aukiolla (Istutus on poistettu suunnitelman laadinnan aikana.)

Perämiehenkadun jalkakäytävien kunnostaminen (puiden juuret),
Tehtaankadun rakennekerrosten uusiminen välillä Perämiehenkatu–
Telakkakatu (ainakin yläosa) ja Sepänkadun aukion kunnostaminen,
kalusteiden ja istutusten uusiminen

*Kuva yllä:
Sepänkadun aukio. Pensasryhmä on nyt
poistettu.*

*Kuva alla:
Tehtaankatu on deformoitunut Telakkakadun
liittymässä*

4.2 Rakennetut puistot ja reitit

HELSINGINNIEMEN PUISTO

Rekisterinumero 32015
 Pinta-ala 5559,1 m²
 Hoitoluokka A2
 Inventointivuosi 2007
 Inventoija Jouko Waris

Nykytila

Puiston kuvaus

Helsinginniemen puisto on aikakaudelleen tyypillinen, ja se on sekä museoviraston että asemakaavan suojaama. Kunnossapitoluokka on A2 eli käyttöviheralueen hoitoluokka. Puiston läntisimmässä kärjessä on lasten leikkikenttä ja itäpäässä kivituhkakenttä. Puisto on ympäröity pensasaidanteilla, jotka jakavat puiston myös pohjois-eteläsuunnassa. Puistossa on myös perennaistutuksia.

Kuntoarvio

Puistoa ympäröivät pensasaidanteet ovat paikotellen yli-ikäisiä ja ylikorkeita. Paitsi huonokuntoisia ja siten työläitä hoidettavia, ne muodostavat myös liian korkean näkösuojan puiston ympärille tehden siitä hämärän ja pimeän aikaan uhkaavan tuntuisen ja pelottavan. Puistoa jakavat pensasaidat ovat kohtalaisen hyväkuntoisia. Vapaasti kasvavat aidanteet sen sijaan ovat lamoontuneet sivusuunnassa. Puiston havupuut ovat todennäköisesti kärsineet liikenteen saasteiden lisäksi merituulesta ja suolasta, ja ne ovat melko huonokuntoisen näköisiä. Lehtipuut ovat hyvässä kunnossa. Perennapenkit kaipaavat intensiivisempää hoitoa.

Kivituhkakäytävät ovat paikotellen melkoisen ruohottuneita ja kaipaavat tiheämpää harausta. Sisääntulokäytävät ovat syöpyneet asfalttiin liittyvissä kohdissa.

Kalusteista penkit ja paperikorit ovat erinomaisessa kunnossa. Leikkikentän välineet ja valaisimet ovat hyväkuntoisia, samoin leikkikenttää ympäröivä aita. Puistoa etelässä reunustava matala suoja-aita on niin ikään hyväkuntoinen.

Toimivuus:

- Leikkikenttä on muuten hyvä, mutta liian pieni.
- Hiekkakenttää ei pysty käyttämään.
- Varsinainen puisto-osuus on suosittu piknikpaikkana.
- Portaissa ei ole käsijohdetta. Liikkumisesteiset pääsevät puistoon vaihto-
ehtoista reittiä pitkin.
- Puistossa ei ole kunnollista valaistusta.

Asukaspalautteet:

- Kenttää ei voi käyttää palloiluun - kalteva, pääty aukeaa merelle, hiekkalaatikko keskellä kenttää.
- Hiekkakenttä voidaan nurmettaa ja istutuksia lisätä.
- Helsinginniemen puistossa on läheisellä päiväkodilla (pk Eira) tarvetta laajentaa ulkoilualuettaan > hiekkakentän hyväksikäyttö? Pro Eira ja päiväkotitoivot leikkipaikan laajentamista nykyisen paikan itäpuolelle nurmialueelle.
- Hiekkalaatikko on vähällä käytöllä.
- Päiväkodille tarkoitettu varsinainen leikkikenttä on hyväkuntoinen.

Puisto tulee peruskorjata, rakenteellisen kunnossapidon toimilla siitä ei saada näkyvää, paikkaansa vastaavaa arvopuistoa, jollaiseksi se aikanaan on tarkoitettu.

Tarvitaan puiston historiallinen selvitys, rakennettavuusselvitys (tukimuuri, portaat, täyttömaan onkaloihin valuva kivituhkakenttä jne.) ja puiden tarkempi kuntokartoitus. Tukimuurien ja portaiden korjaaminen on ajankohtaista heti.

*Kuva yllä:
Kivituhkakentän keskellä oleva hiekkalaatikko on vaarallisen huonokuntoinen.*

*Kuva alla:
Eteläreunassa olevat graniittiportaat ovat hajoamassa, samoin niihin liittyvä massiivitu-
kimuuri on alkanut purkaantua.*

JOHANNEKSEN PUISTO

Rekisterinumero 32040
 Pinta-ala 10 251,1 m²
 Hoitoluokka A2 8591,6 m²
 Hoitoluokka A3 1659,5 m²
 Inventointivuosi 2006 ja 2007
 Inventoijat Jouko Waris ja Tanja Pesonen

Nykytila

Puiston kuvaus

Johanneksen puisto on osa museoviraston kokonaisuutena suojelemaa aluetta, ja siellä on myös asemakaavan suojaama kohde (kirkon luoteiskulmalla oleva muuri). Kunnossapitoluokka on suurimmaksi osaksi A2 eli käyttöviheralueen hoitoluokka. Liikuntaviraston hallinnassa olevan urheilukentän ja sen ympäristön hoitoluokka on A3 eli käyttö- ja suojaviheralueiden hoitoluokka. Alueella on kalliopaljastumia ja suuret korkeuserot, puistoon rajautuva kirkon piha sijaitsee enimmillään n. 10m korkeammalla kuin puiston lounaiskulma. Puiston luoteiskulma on ollut jo pitkään työmaakäytössä. Sieltä on sisäänajo keskustan huoltotunnelityömaalle, ja sinne on sijoitettu aitaukseen myös työmaaparakeja ja -varastoja. Työmaan laitteita ja rakennelmia on myös alueen koilliskulmassa. Puistoon on sijoitettu useita lasten leikkipaikkoja, jotka on viimeksi uusittu 80-luvulla. Alueella on vanhoja pensasistutuksia samoin kuin suuria puita. Alueen poikki kulkee kevyen liikenteen väylä, hoitoluokka B.

Kuntoarvio

Valaisimet ovat likaisia ja pylväät paikoitellen vinossa. Penkkien puuosat ovat kuluneita ja roska-astiat huonokuntoisia. Puistokäytävien päällysteet ja betonikiveykset ovat huonokuntoiset.

Yrjönkadun ja Merimiehenkadun kulmaus on epäsiisti ja tallaantunut. Pensasryhmät ovat suurelta osin ylikokoisia ja huonokuntoisia. Korkeat pensasryhmät tekevät yleisilmeen paikoin tukkoiseksi.

Suurissa puissa on jokunen huonompikuntoisen näköinen, joille tulee tehdä tarkempi kuntotarkastus.

Nurmialueet ovat epätasaisia ja nurmi on tallaantunut.

Toimivuus:

- Leikkipaikkojen varusteet ovat liian kuluneita ja hiekkalaatikoista hiekka valuu nurmelle. Käyttäjää on runsaasti ja he ovat eri-ikäisiä, joten leikkivälineiden valikoima voisi olla monipuolisempi. Pienten lasten käytössä oleva leikkipaikka aidattiin pikatyönä syksyllä 2007.
- Varsinainen työmaa-alueen ulkopuolelle jäävä puisto-osuus on nykyisin vähällä käytöllä.
- Liikuntaesteiset pääsevät puiston ala- taikka yläosaan vaihtoehtoisia reittejä pitkin, muuten kaikki reitit sisältävät porrasosuuksia.

Asukaspalautteet:

- Liikuntaviraston hallinnoimalle urheilukentälle toivotaan talveksi tekojää-rataa ja lämmintä luistinkoppia.
- Valaistusta voisi parantaa.
- Yrjönkadun puoleisessa päässä olevan kioskin ja sen ympäristön parantamista toivotaan.
- Eteläsivun rinteeseen kuusirivistön lähelle toivotaan muutaman penkin katsomoa.
- Länsipäähän esiintymislava.
- Tunnelityömaalle vaaditaan myös tulevaisuutta ajatellen työnaikaista puisto- ja katusuunnitelmaa, ja ohjeistusta louheen ajoon räjäytysaikatauluihin ja vartiointiin. Lisäksi edellytetään, että työmaan aitaus, portit, puhtaanapito ja melutaso on kontrolloitua.
- Kierrätyspisteen ulkonäkö saa kritiikkiä.

Kuva yllä:

Lasten leikkivälineet ovat suurimmaksi osaksi hyvin kuluneita.

Kuva keskellä:

Portaista on alkanut syöpyä saumaushiekka kivien välistä, ja koillispäädtyssä olevat Yrjönkadulle johtavat portaat ovat hajoamassa.

Kuva alla:

Betonikiveys on loppuun kulunut

Kuvat yllä:

Urheilukenttää ympäröivä graniittitukimuri on osittain hajonnut. Kirkon vieressä olevan leikkipaikan graniittitukimuri vaihtuu jostain syystä rumaksi betonimuuriksi Johanneksentien tuntumassa.

Puisto tulee peruskorjata kokonaisuudessaan, kun työmaa lopettaa toimintansa. Sitä silmällä pitäen tulee suunnittelun pohjaksi jo nyt aloittaa tarvittavien selvitysten tekeminen. Niitä ovat ainakin kohteen historiallinen selvitys, puuston perusteellinen kuntokartoitus, selvitys käyttäjien ikäjakautumasta ja -ennusteesta sekä tutkimukset korjattavien ja sellaisenaan säilytettävien graniittiportaiden alusrakenteista. Puistossa säilyy leikkimiseen tarkoitettu paikka, jonka sijainti selviää suunnittelun yhteydessä. Leikkipaikan välinevalikoima uusitaan. Yrjönkadun varressa Taideteollisuusmuseota vastapäätä oleva kioskin ympäristö suunnitellaan kokonaan uudelleen. Pensasis-tutukset uusitaan kokonaisuudessaan selvityksiin pohjautuen. Ylhäällä näkyvällä paikalla oleva betonitukimuri korvataan graniittisella.

Viereinen koira-aitaus kuuluu suunnittelualueeseen kuten myös Laiturireteen ja Merimiehenkadun rajaama kolmion muotoinen puisto.

Puiston koillisosaa urheilukentän ympäristössä peruskorjattaessa se sovitetaan kiinteämmin aukion ilmeeseen. Hoitoluokka nostetaan samalla myös A2:een.

Ennen tätä kaikkea leikkivälineet pitää käydä huolella läpi ja korjata turvallisuuspuutteet.

5 KUSTANNUKSET

Eteläisten kaupunginosien katujen, puistojen ja muiksi viheralueiksi kaavoitettujen alueiden rahoitustarve on noin 8,24 miljoonaa euroa

5.1 Kadut

Kustannukset on määritetty katujen toimenpidetaulukon mukaisille kohteille jaotellulla investointikohteet, pienet korjauskohteet ja ensitoimenpiteet. Kustannuslaskennassa on käytetty hankeosalaskentaa.

Investointikohteiden yhteenlasketut kustannukset ovat noin 4,3 miljoonaa euroa, pienten korjauskohteiden noin 510 000 euroa ja ensitoimenpiteiden noin 40 000 euroa.

Iso Roobertinkadun osuus investointikustannuksista on noin 1,5 miljoonaa euroa.

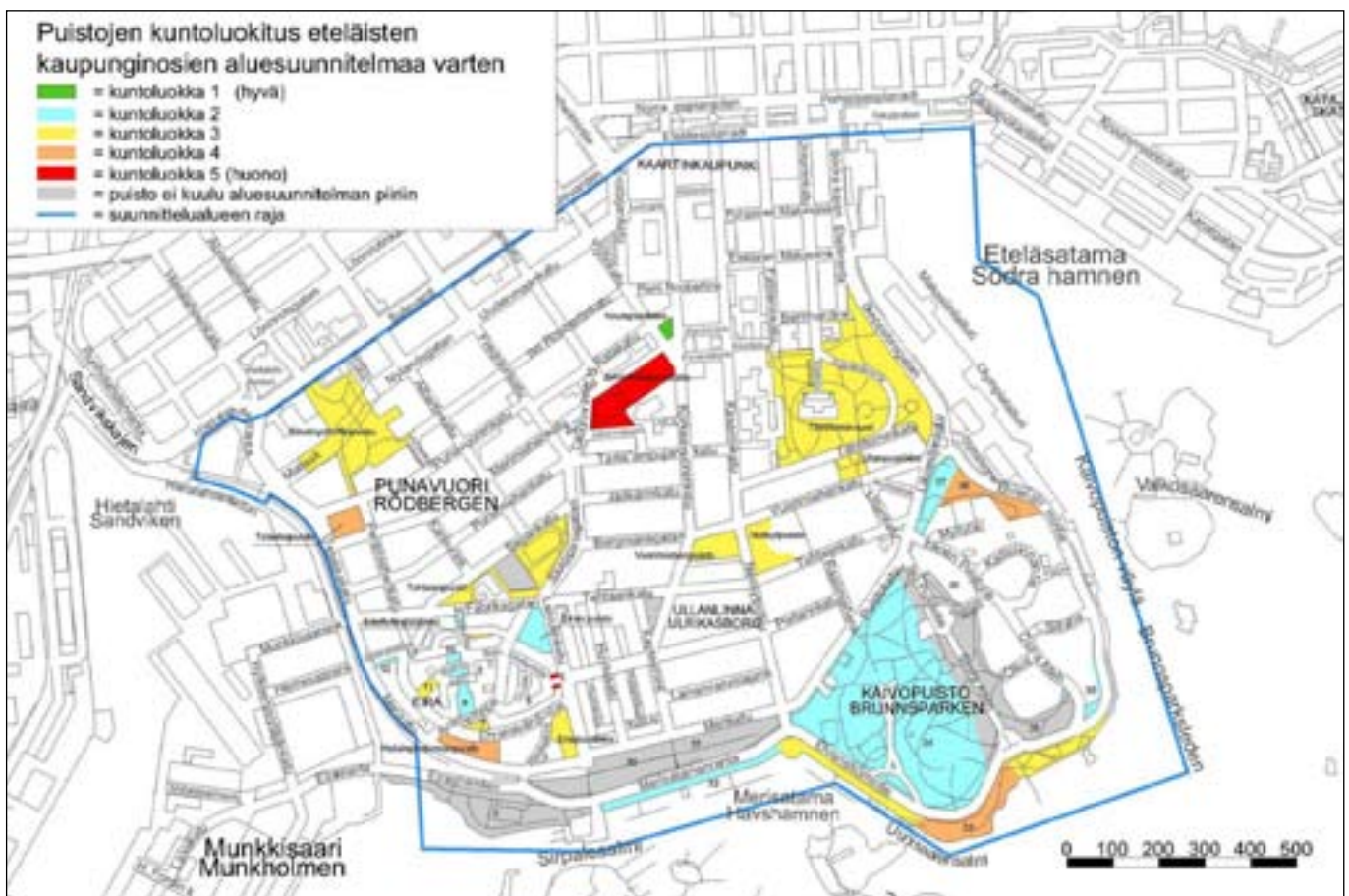
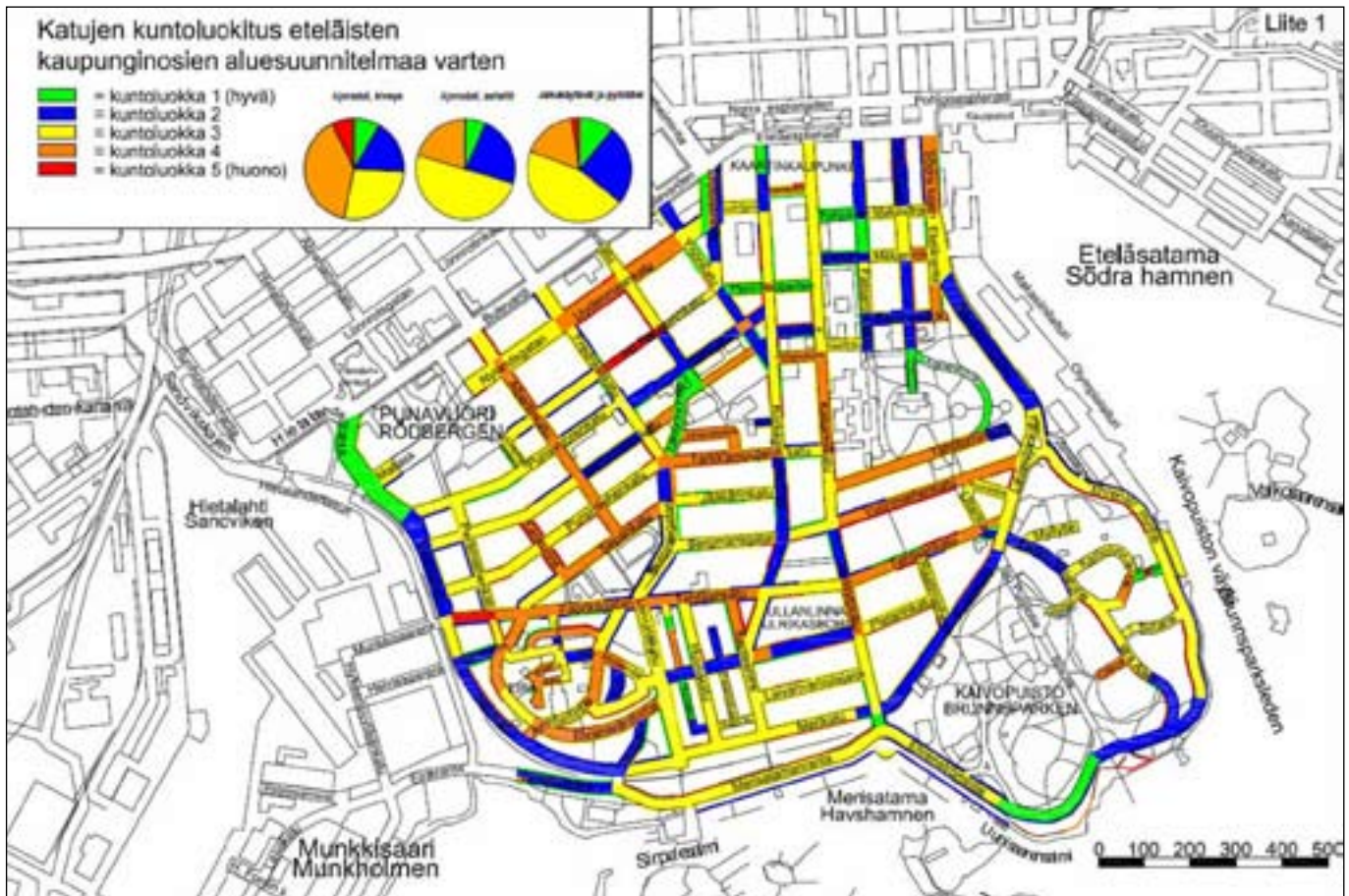
5.2 Puistot

Kustannukset on määritetty puistojen toimenpidetaulukon mukaisille kohteille jaotellulla investointikohteet, pienet korjauskohteet ja ensitoimenpiteet. Kustannuslaskennassa on käytetty hankeosalaskentaa. Toimenpiteet, joihin ei hankeosalaskennasta löydy hintaa, on hinnoiteltu rakenneosalaskennan mukaisesti.

Investointikohteiden kustannukset ovat noin 3,1 miljoonaa euroa, pienten korjauskohteiden noin 200 000 euroa ja ensitoimenpiteiden noin 90 000 euroa.

Johanneksen puiston osuus investointikustannuksista on noin 800 000 euroa ja Helsinginniemen puiston 700 000 euroa.

Suunnittelualueella tarvitaan neljälle puistolle hoito- ja kehittämissuunnitelma. Niistä Sinebrychoffin puiston ja Tähtitornin vuoren suunnitelmat voidaan laatia jo nyt. Kaivopuiston ja Johanneksen puiston hoito- ja kehittämissuunnitelmat laaditaan puistojen kunnostuksen valmistuttua tai omana, erillisenä osana kunnostussuunnitelmaa.

KATUJEN TOIMENPIDETAULUKKO, SUUNNITTELUKAUSI 2008–2012

INVESTOINTIKOHEET		
Kohde	Toimenpiteet	Kiireellisyys
Iso-Roobertinkatu, kävelykatu	Suunnittelu ja peruskorjaus	1
Perämiehenkatu-Tehtaankatu, Sepän aukio	Suunnittelu ja peruskorjaus	1
Merimiehenkatu välillä Yrjönkatu-Annankatu ja Laivurinrinne-Fredrikinkatu	Suunnittelu ja peruskorjaus, sovitetaan yhteen Johannek- sen puiston kunnostamisen aikataulun kanssa	2
Vuorimiehenkatu välillä Kasarmikatu-Laivasil- lankatu	Oikeanpuoleisen jalkakäytävän peruskorjaus, tukimuurin kunnan tarkistaminen	2
Albertinkatu	Tutkimukset, poikkileikkauksen korjauksen suunnittelu ja toteutus; jalkakäytävien painumien syiden selvittäminen ja korjaus	2
Uudenmaankatu	Tutkimukset, poikkileikkauksen korjauksen suunnittelu ja toteutus; jalkakäytävien painumien syiden selvittäminen ja korjaus	3
suunnittelukauden ulkopuolella:		
Fredrikinkatu-Pursimiehenkatu liittymäalue	Tutkimukset, painumakorjausten suunnittelu ja toteutus	4
Tarkk'ampujankatu	Tutkimukset, poikkileikkauksen korjauksen suunnittelu ja toteutus, ajoradan alkuperäisen päällystetyypin (luonnon- kivi) palauttaminen	4
Erottajankatu	Raitiotiekiskojen ja kadun päällysrakenteen saumakohtien korjaus *	4
Edelfeltintie	Vaurioiden syiden selvittäminen (kallio) ja korjaus	4
Johanneksentie	Tutkimukset, painumakorjausten suunnittelu ja toteutus	4
Kaartinkuja ja Fabianinkadun liittymä alue + Fabianinkadun pää	Suunnittelu ja peruskorjaus	4

Viereisellä sivulla ylhäällä:

Kartta 16 Kartta kuntotilasta: kadut

Viereisellä sivulla alhaalla:

Kartta 17 Kartta kuntotilasta: puistot

PIENET KORJAUSKOHTEET	
Kohde	Toimenpiteet
Vuorimiehenkatu välillä Kasarmikatu-Laivasillankatu	päällystys, ajorata ja vasemman puoleinen jalkakäytävä
Kankurinkatu	päällystys, ajorata ja jalkakäytävät
Ratakatu, Yrjönkadun liittymän läheisyys	päällystys, ajorata ja jalkakäytävät
Albertinkatu	päällystys, jalkakäytävät
Uudenmaankatu	päällystys, jalkakäytävät
Tarkk'ampujankatu	päällystys, jalkakäytävät
Tehtaankatu	päällystys, jalkakäytävät
Johanneksentie	päällystys, jalkakäytävät
Korkeavuorenkatu	päällystys, jalkakäytävät
Kasarmikatu	päällystys, jalkakäytävät
Unioninkatu	päällystys, jalkakäytävät ja erotuskaista, puiden juuristoritilöiden ja rungonsuojusten uusiminen
Ullanlinnankatu	päällystys, jalkakäytävät
Pietarinkatu	päällystys: ajorata Kapteeninkadun liittymän läheisyydessä, jalkakäytävät
Kapteeninkatu	päällystys: ajorata välillä Tehtaankatu-Pietarinkatu
Sepänkatu	päällystys: ajorata ja jalkakäytävä
Rehbinderintie välillä Armfeltintie-Chydeniuksentie	päällystys
Kallioliinantie	päällystys
Tähtitorninkatu	päällystys, ajorata ja yksittäisen painuneen reunakiven korjaus
Rikhardinkatu	päällystys, ajorata
Armfeltintie	päällystys: ajorata ja jalkakäytävät
Pursimiehenkatu	päällystys, jalkakäytävät
Laivanvarustajankatu	päällystys, jalkakäytävät
Ehrenströmintie	päällystys, jalkakäytävät (Itäinen puistotie-Laivasillankatu)
Ehrensverdintie	päällystys, jalkakäytävät
Merisatamanranta	päällystys, jalkakäytävät. Nurmet uusitaan
Itäinen puistotie	päällystys, jalkakäytävät
Juhani Ahon tie	päällystys, jalkakäytävät
Merikatu	päällystys, jalkakäytävät ja erotuskaista, puiden kasvualustojen uusiminen, puiden juuristo- ja rungonsuojusten uusiminen
Huvilakatu	päällystys, jalkakäytävät
Huvilakuja	päällystys
Fredrikintori	Puiden juuristo- ja rungonsuojien uusiminen.

ENSITOIMENPITEET	
Kohde	Toimenpiteet
Kapteeninkatu	Vuorimiehenkadun liittymässä jalkakäytävällä olevan vettä keräävän painuman korjaus
Erottajankatu	Päällyste pahasti halkeillut raitiovaunukiskojen vierestä suojatien kohdalla => päällysteen korjaus paikkaamalla Ludviginkadun ylittävä s-tie epätasainen => uusi päällyste
Yrjönkatu	Huonokuntoisen jalkakäytävän päällysteen uusiminen (40 m)
Telakkakatu	Huonokuntoisen jalkakäytävän päällysteen uusiminen Tehtaankadun liittymässä (20 m)
Jääkärinkatu	Huonokuntoisen jalkakäytävän päällysteen uusiminen (20 m)
Merimiehenkatu	Huonokuntoisen jalkakäytävän päällysteen uusiminen (25 m)
Neitsytpolku	Huonokuntoisen jalkakäytävän päällysteen uusiminen (25 m)
Sinebrychoffinkatu	Huonokuntoisen jalkakäytävän päällysteen uusiminen (10 m)
Eteläranta	Päällyste puuttuu jalkakäytävältä kadun päässä (30 m) Kauppahallin edessä oleva s-tien kohdalla painumaa, vedet lammikoituvat => tasaus ja uusi päällyste Etelärannan ylittävä s-tie Laivasillankadun liittymässä epätasainen => tasaus ja uusi päällyste (s-tien sijainti mietittävä, merkintöjen ohjaavuus?)
Puistokatu	Kevyen liikenteen väylän päällysteen reunan korjaus aidan vieressä
Bernhardinkatu	Etelärannan läheisyydessä oleva suojatie: jalkakäytävältä puuttuu kiveys suojatielle tullessa => kiveyksen uusiminen
Fredrikinkatu	Uudenmaankadun ylittävän suojatien betonikiveys painunut pahasti => tasaus ja kiveyksen uusiminen
Pohjoinen Makasiinikatu	Unioninkadun liittymässä oleva s-tie epätasainen => tasaus ja kivien uudelleen ladonta (asfaltin ja kiveyksen rajan viimeistely)
Punavuorenkatu	Fredrikintorin läheisyydessä oleva betonikivinen suojatie epätasainen => tasaus ja kiveyksen uusiminen
Raaticiehenkatu	Pietarinkadun liittymän läheisyydessä Raaticiehenkadun ylittävän suojatien kohdalla reunakivet ovat liian korkeat => korvataan matalammilla
Porrastie	Portaiden käsijohteet puuttuvat => käsijohteiden laitto
Laivasillankatu	Kaidetarve P-tähtitornin edustalla, pudotus puistosta
Laivasillankatu	Ehrenströmintien liittymässä olevien portaiden käsijohteet ruostuneet => uusiminen
Laivasillankatu	Katupuille tehdään kuntokartoitus.
Laivurinkatu	Välikaistan maanpeittoistutukset uusitaan

Yrjönkatu	Pieni Roobertinkadun liittymän läheisyydessä oleva kaide huonokuntoinen => uusiminen
Erottajankatu	Raitiovaunupysäkin kaide huonokuntoinen => uusiminen

KUIVATUSPUUTTEIDEN SYYN SELVITTÄMINEN SEURAAVILLA KOHTEILLA:	
Kohde	Toimenpiteet
Hietalahdenranta-Bulevardi liittymä	lätäköitymistä runsaiden sateiden aikana => kaivojen kunnon, tasauksen, kuivatusjärjestelmän kapasiteetin tarkistaminen
Vuorimiehenkatu-Kasarmikatu liittymä	
Merimiehenkatu-Telakkakatu liittymä	
Yrjönkatu- Pieni Roobertinkatu liittymä	
Kallioliinantie	pintavedet valuvat hallitsemattomasti => pintakuivatuksen suunnittelu ja rakentaminen
Oikotie	

TUKIMUURIEN KUNNON SELVITTÄMINEN SEURAAVILLA KOHTEILLA:	
Kohde	Toimenpiteet
Telakkakatu	Tukimuurin ja aidan kunnon tarkistaminen
Vuorimiehenkatu	

MUITA SELVITYKSIÄ:	
Suojateiden materiaalivalinta	
Raitiotiekiskojen ja kadun päällysrakenteen rajapinnan kestävä ylläpitoratkaisut	

Kartta 18 Puistonumerointikartta

TOIMENPIDETAULUKKO: PUISTOT JA MUUT VIHERALUEET

Puiston numero kartalla	Puiston nimi	Ensitoimenpiteet	Muut toimenpiteet
7	Armfeltintien ja Ehrensvärdintien kulma	Huom! Kunnostuskohde osana Helsinginniemen puistoa	Länsipäässä oleva ryteikkö raivataan ja korvataan pensaat uusilla istutuksilla, alueelle ei sijoiteta nurmikkoa. Huomioidaan nykyiset suuret puut kasvivalinnoissa. Puistoon lisätään kukkaistutuksia, istutuksille asennetaan suoja-aidat ja kastelulaitteistot.
6	Chydeniuksentien kulmapuisto		Puun alla oleva liuskekiveys korjataan. Korjaus tehdään erityistä varovaisuutta noudattaen, jotta puuta ei vahingoiteta. Saumoihin maksaruohoa tms.
15	Edelfeltinpuistikko		Poistetaan risuiset, yli-ikäiset pensaat, korvataan matalampikasvuisilla ja kukkivilla pensaila.
36	Ehrenströmintien / Itäisen Puistotien kulma		Ei muutoksia suunnitelmakaudella.
16	Eiran puisto		Pensaiden hoitoa tehostetaan. Portaot pitää korjata.
9	Engelinaukio	Hiekkalaatikko pois ja leikkihiekat pois kt-kentältä. Kesäkukkaryhmä muutetaan perennaryhmäksi.	Kivituhkapinta nurmetetaan uudelleen, käytävät aukion halki. Vaatii puistohistoriallisen selvityksen, samoin kukkaryhmän sijoitus.
10	Engelinaukion kallio/nurmi		Aukiolle sopisi hyvin hieman enemmän kasvillisuutta, esim.kivikkokasveja ja reunoille muutama pikkupuu. Puisto on nimetön; sen nimeksi sopisi HPY:n puisto (paikka on entinen HPY:n tontti, nykyisin puistoa).
11	Engelinaukion rinne Ehrensvärdintielle		Kukkaryhmiin rakennetaan suoja-aidat ja samalla kastelulaitteisto. Huonot valaisinpylväät uusitaan. Asfaltti uusitaan. Reunoille täydennysistutuksia.

4	Ensipuistikko	Keinueläimet poistetaan heti hiekkalaatikosta.	Leikkipaikka poistetaan. Puistoon joko järjestetään tilaa pelaamiseen (kenttä säilyy ktpintaisena) tai kenttä nurmetetaan. Nurmen ympärille puistoa kiertävä käytävä, jonka varrelle ns. geriatrisia penkkejä. Valaistus kunnostetaan. Puustoa täydennetään ja pensaita uusitaan. Suositaan pensasruusuja. Kunnostus tehdään suunnitelmakauden lopussa. Puisto vaatii puistohistoriallisen selvityksen Hoitoluokka A2 säilytetään.
2	Helsinginniemenpuisto	Rikkinäinen hiekkalaatikko poistetaan.	Valaistusta parannetaan. Leikkipaikka on hyväkuntoinen mutta liian pieni. Ehdotetaan puiston itäreunalla olevan lähes käyttämättömän kentän kunnostusta pelipaikaksi. Puisto on peruskorjattava, kiireellisyysjärjestyksessä alueen nro 2. Istutuksissa suositaan kuusamia ja kurturuusulajikkeita. Vaatii puistohistoriallisen selvityksen ja muurien kuntokartoituksen.
14	Horninrinne		Kasvillisuutta lisätään, esim likusteri- tai muuta puumaiseksi kasvavaa syreeniä tai koristekirsikoita. Käsijohde korvataan ympäristöön paremmin sopivalla. Reitin käyttäjistä suuri osa on vanhuksia, tutkitaan mahdollisuutta sijoittaa rinteeseen levähdyspaikka jossa penkki (malli 'Kaivopuisto').
21	Johanneksen puisto	Laivurinrinteen puoleiseen leikkipaikkaan on rakennettava muurin päälle kaide heti.	Investointikohde. Puisto on peruskorjattava, kiireellisyysjärjestyksessä alueen nro 1. Hoitoluokka nostetaan koko puistossa A2:een. Vaatii historiallisen selvityksen ennen kunnostusta. Laaditaan hoito- ja kehittämissuunnitelma kunnostuksen yhteydessä.
8	Juhani Ahon puisto		Kukkaryhmille rakennetaan suoja-aidat. Ylempänä puistokäytävän levikkeissä kallistukset tulee korjata taikka rakentaa kulmiin kaivot. Valaisinten kunto tarkistetaan, ja ne joko uusitaan tai siistitään ja oikaistaan.
35	Kaivuhuone / Kaivopuiston itäosa		Uusittavan kujanteen (Iso puistotie) ja sen itäpuolisen puistonosan suunnittelu on käynnissä. Laaditaan hoito- ja kehittämissuunnitelma.

34	Kaivopuisto	Leikkipaikan turvallisuusriskit korjattava välittömästi. Kalliolta puuttuu kaidetta vaarallisista paikoista, erityisesti Ehrenströmintien viereiseltä jyrkänteeltä. Rakennetaan nykyisen tyylistä kaidetta riittävä (n.40 jm) osuus.	Penkkejä lisätään, jotta vanhemmat käyttäjät pystyvät kävelemään koko puistossa välillä levähtäen. Penkkimallina 'Kaivopuisto'. Päiväkodin etupiha kunnostetaan nopeasti. Koiraaitauksen jakamista isoille ja pienille koirille tutkitaan. Leikkipaikka uudistetaan 5v. kuluttua, samalla uusitaan sen valaistus. Kesäkukkar ryhmä aidataan. Portaista puuttuu käsijohteet, lisätään tarpeellisiin kohteisiin. Laaditaan hoito- ja kehittämissuunnitelma.
33	Kaivopuistonranta		Tärkeä kävelyreitti ei ole esteetön. Esteettömyysongelmat korjataan poistamalla kallionpölyt käytävältä, käytävän ja rantapenkereen väliin kiveysraitaa tai muu selvästi havaittava erotin. Tutkitaan valaistuksen rakentamista koko reitille Ursulalle asti. Mattolaiturien alue kaipaa ryhdistämistä, nykyiset rikkiäiset penkit poistetaan ja korvataan uusilla. Lisätään penkkejä koko reitille. Epämääräinen sorakenttä kadun ja jalkakäytävän välissä poistetaan tai sen käyttötarkoitus tuodaan selvästi esille.
29	Kapteenipuistikko	Saneeraussuunnittelu menossa, ei tarkastella tämän suunnitelman yhteydessä	
20	Kolmikulma	Saneeraus valmistunut 2007, ei kuulu tämän suunnitelman piiriin	
22	Koulupuistikko		Suoja-aitaa tarvitaan istutusten ympärille, mallin tulee sopia Johanneksen kirkon ympäristöön. Muutamia yksittäisiä täydennysistutuksia, käytetään Helsingin puistojen vanhoja lajeja ja lajikkeita, esim. pikkujasmiketta. Vanhan saarnivaahteran kuntoa seurataan tiiviisti.
37	Laivasillankadun puistikko		Puustoa harvennetaan tiheimmistä kohdista. Muutama yli-ikäinen puu poistetaan, maisemallisesti tärkeät yksilöt taikka harvinaista lajia edustavat korvataan uudella samanlaisella. Alueelle istutetaan kevätsipuleita.

23	Merimiehenkadun koira-aitaus	Kukka-astiat viedään muualle, ne eivät ole oikeassa ympäristössä koirapuistossa.	Aita korvataan Legillä (väri harmaa), puusto on uusittava (hevoskastanja ja kuusi ovat huonossa kunnossa) lähivuosina.
24	Merimiehenkadun/Laivurinrinteen kulmapuisto Huom! Puistolla ei ole nimeä.		Laivurinrinteen suuntaista puuriviä jatketaan jolloin viheralueen rooli Laivurinrinteen statuksen korostajana vahvistuu. Sijoitetaan puistoon piristykseksi kukkaryhmä, taideteos tms.
32	Merisataman ranta-alue	Penkit korvataan uusilla. Käytetään KPO:n uutta penkkimallia.	Roskakorit on suunnitelman tekemisen jälkeen uusittu. Käytävien betonikiveykset ovat rapautuneet, uusitaan 5v kuluttua.
38	Myllyrinne	Ehrenströmintielle johtavat portaat pitää korjata ja samalla korjataan (tai uusitaan) jyrkänteen reunalla oleva suoja-aita.	Käytävät peruskorjataan, pohjat ovat pettäneet. Hoitoa, etenkin rinteiden niittoa, pitää tehostaa. Puustoa raivataan, vaaralliset poistetaan ja muuallakin tiheikköjä harvennetaan. Maisemallisesti tai muuten arvokkaat yksilöt korvataan vastaavilla. Vaihdetaan hoitoluokka rinteiden osalta B2:een, nurmet ja käytävät edelleen A2:ta. Perennaryhmät siirretään käytävän viereen ja varustetaan samalla suojaaidalla.
27	Neitsytpuisto		Lisätään penkkejä ja vaihdetaan kunnon roska-astiat (City-kita). Käytävien rajaukset hoidetaan lattarautareunuksilla tai nupukivellä. Kallion ja jalkakäytävän väliin kenttäkiveys. Muuntamo naamioidaan köynnöksillä. Taustalla oleva kallio pidetään siistinä (säännöllinen kasvillisuuden raivaus ja roskien + sirpaleiden keräys). Nurmialueille hoitoluokan nosto A2:een, kallion juurella pysyy A3, kallio-alue B2:ksi.
5	Rehbinderintien rinne	Hevoskastanjat ovat vaarallisen lahoja, oksat ovat painavina vaarassa pudota. Puita tarkkaillaan ja tarvittaessa uusitaan.	Nurmialueet mietittävä uudelleen, tonteilta tulevat sadevesikourut poistetaan ja veden johtaminen järjestetään toisella tavalla. Muu kuin nurmipinnoite (esim. maanpeittopenfaat) on myös mahdollinen. Suoja-aita voi olla tarpeen.
13	Rehbinderintien/Ehrensärdintien kulmapuisto		Pensaat korvataan parilla pikkupuulla ja keskikorkeilla pensailla suunnitelmakauden lopulla.

19	Sinebrychoffin puisto	Penkkien istuinosat uusitaan.	Roskakorit täytyy vaihtaa suurempiin, esim. City-Kita -malliin. Ilmanvaihtokopin ympäristö siistitään. Harventamalla pensaita avataan näkymiä, jolloin paikan houkuttelevuus juopottelu- yms paikkana vähenee. Kukkaryhmät varustetaan suoja-aidoilla. Osa jyrkistä ja syöpyivistä kt-käytävistä asfaltoitiin syksyllä 2007. Molemmat vesialtaat korjataan. Puiston näköalatorniin (vastuutaho kiinteistövirasto) tarvitaan julkista käyttöä (Ytlk 7.10.2008). Laaditaan hoito- ja kehittämissuunnitelma.
12	Speranskintien istutukset		Kenttäkiveyksen ja tontin muurin välissä on 30-40cm leveä kaista, joka on murskepintainen. Välialue on huolimattoman näköinen muuten hienossa ympäristössä. Kenttäkiveys on syytä hallintorajoista riippumatta jatkaa muuriin saakka.
17	Tehtaanpuisto	Risa verkkoaidan pätkä poistetaan, kiinanlaikkuköynnös siirretään muualle kasvaamaan. Leikkipuistossa saneeraus menossa, ei kuulu tämän suunnitelman piiriin	Koira-aitauksen verkkoaita on rikki, se korvataan 1,4 m korkealla Legi-aidalla. Väriksi harmaa. Puustossa on useita vanhoja, selvästi lahovikaisia kookkaita puita etenkin Laivurinkadun puolella. Puille tehdään tarkka kunto-kartoitus. Korkeita pensasistutuksia korvataan matalammilla tai harkinnan mukaan nurmella. Roska-astiat uusitaan, korvataan Citykidoilla. Valaistuksen uusimistarve selvitetään. Jos uusimistarvetta on, se tehdään suoraan leikkikentän korjaustöiden jatkoksi.
18	Telakkapuisto	Turvallisuusriskit leikkikentältä poistetaan. Erityisesti vanhat tikkuiset leikkivälineet ja leikkivälineiden turva-alueella olevat kaivonkannet yms. kovat kiinteät esineet muodostavat vaaraa.	Leikkialue peruskorjataan. Välineet uusitaan ja niiden määrää lisätään ottaen huomioon päiväkodin 1-3 vuotiaiden ryhmän kasvu. Pensaat kentän ympäriltä hoidetaan niin, että oksat eivät kasva aidan sisäpuolelle.

25	Tähtitornin vuori	<p>Laivasillankadulta on sisäänajo parkkihalliin. Sen ajoluiskan tukimuurin yläreunaan on asennettava suojakaide välittömästi. Koko puiston alueelta tukkeutuneet kaivot ja hulevesikourut puhdistetaan säännöllisesti. Perennaryhmän hoitoa tehostetaan, ja sille järjestetään kastelumahdollisuus. Rikkinäiset kourut korjataan.</p>	<p>Valaistusta parannetaan koko puistossa. Sekä valaistus että valaisimet suunnitellaan puiston tyyliin sopiviksi (Ytlk 7.10.2008). Suoja-aidat Laivasillankadun puolella korjataan. Lippukentällä oleva pieni leikkipaikka yhdistetään Tähtitorninmäen toisen paikan kanssa yhdeksi suuremmaksi ja kunnolla toimivaksi, joka sijoitetaan uuteen paikkaan. Sijoitus vaatii huolellista suunnittelua (sekä mahdollisesti historiallisen selvityksen). Näköalapaikan edestä rinteestä raivataan korkeimpia koivuja merinäkyvän avaamiseksi. Istuimet ovat osittain rikki, ja ne korvataan Koivunjalka-mallilla. Penkit kiinnitetään lujasti maahan. Kopernikuksentien varrella olevien puiden kunto tutkitaan ja niissä kasvavien kääpien vaikutus turvallisuuteen selvitetään. Vanhimpien asfalttikäytävien pinnoitus uusitaan. Pulterikivet vaihdetaan graniittipollareiksi. Kaikkiin portaisiin asennetaan käsijohteet. Useiden portaiden sivut ja kivien välit syöpyneet ja kivet alkaneet erkaantua toisistaan. Puiston pohjoispäässä oleva tukimuuri on hajoamassa / hajonnut. Nämä korjataan. Päiväkotien käyttämä, puiston lipputangon ympärillä oleva leikkipaikka on varsin kulunut. Turvallisuusriskejä ei vielä ole, mutta viihtyisyyttä ja toimivuutta voisi parantaa kalustevalikoimaa uudistamalla ja monipuolistamalla. Koko Tähtitorninmäen kuivatusjärjestelmä kunnostetaan ja valaistus uusitaan. Laaditaan hoito- ja kehittämissuunnitelma.</p>
----	-------------------	--	---

26	Ullanpuistikko	Pensaiden säännöllinen leikkaus ja perennaryhmän hoidon parantaminen (kastelumahdollisuus tarvitaan).	Portaat kunnostetaan, jolloin leveämpiin portaasiin asennetaan käsijohteet molemmille puolille. Käytävän asfaltti uusitaan. Leikkipaikka poistetaan Tähtitornivuoren leikkipaikkojen uusimisen jälkeen tarpeettomana. Tilalle suunnitellaan esimerkiksi istuinryhmä. Penkkimalli on Koivunjalka. Laaditaan hoito- ja kehittämissuunnitelma Tähtitornin vuoren suunnitelman yhteydessä.
3	Weksellintien kulmapuisto		Pensasistutus uusitaan suunnitelmakauden lopussa. Vaihdetaan tilalle monilajinen matala istutus + mahdollisesti kiveystä, jolloin tustalla tontin puolella oleva pieni veistos tulee paremmin esiin.
28	Vuorimiehenpuistikko		Kasvillisuuden saneeraus on aloitettu, osa pensaista on jo vaihdettu matalampiin. Leikkipaikan ympärillä olevat betoniset L-tukimuurit eivät sovi ympäristöönsä, vaikka niiden sijaintialue ei olekaan suojelukohde. Korvataan esim. tyylikkäämmillä betonisilla taikka graniittisilla muureilla suunnittelukauden lopussa. Leikkivälineet ovat kuluneita, ja osa on jo vaihdettu. Leikkipaikka uudistetaan suunnitelmakauden lopussa. Käytävien ja leikkipaikan ympäristön korkeat pensaat vaihdetaan matalammiksi 5v sisällä. Osan pensaista voi korvata maanpeitokasveilla, loput matalammilla lajeilla.

Tekijä(t)	
Jussi Luomanen, Ermo Mattila, Toni Haapakoski sekä Sito Oy:n ryhmä	
Julkaisun yhdyshenkilö rakennusvirastossa	
Jussi Luomanen, jussi.luomanen@hel.fi	
Nimeke	
Eteläisen kantakaupungin aluesuunnitelma	
Sarjan nimeke	
Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisut 2009:8/ katu- ja puisto-osasto	
Sarjanumero	Julkaisu-aika
2009:2	2009
Sivuja	Liitteitä
64	-
ISBN	ISSN
978-952-223-369-1	1238-9579
Kieli koko teos	Yhteenveto
suomi	suomi, ruotsi
Tiivistelmä	
<p>Aluesuunnitelman tavoitteena oli kartoittaa kaikki eteläisten kaupunginosien alueen rakennusviraston katu- ja puisto-osaston hoidossa ja vastuulla olevat yleiset alueet eli kadut, aukiot, torit ja viheralueet. Näistä kohteista selvitettiin kehittämisen, peruskorjauksen ja hoidon tarpeet. Tämän jälkeen ne luokiteltiin toimenpiteiden osalta kiireellisyysjärjestykseen. Kuntokartoituksen ja -luokituksen teki Sito Oy.</p> <p>Puutteet turvallisuudessa aiheuttivat aina kohteen nostamisen toimenpidelistalle. Toimenpiteet ajoitettiin katualueilla pääasiassa seuraavien viiden vuoden ja viheralueilla seuraavan kymmenen vuoden ajalle.</p> <p>Aluesuunnitelmassa määriteltiin myös ohjeellisesti suunnitelma-alueella käytettävät materiaalit sekä varuste- ja kalustetyypit pääpiirteissään.</p> <p>Suunnitelma on laadittu vuorovaikutteisesti katu- ja puisto-osaston, muiden hallintokuntien ja eri sidosryhmien kanssa. Katu- ja puisto-osaston johtoryhmä hyväksyi suunnitelman linjaukset, painotukset ja kustannusarvion 2.9.2008. Yleisten töiden lautakunta hyväksyi suunnitelman 9.10.2008 ohjeellisena noudatettavaksi.</p>	
Avainsanat	
Aluesuunnitelma, Eira, Kaartinkaupunki, Kaivopuisto, Punavuori, Ullanlinna, Eteläiset kaupunginosat	

